

מפרט אחיד לפריט 10.16 ב'

עץ ומוצריו – ייצור רהיטים

מוצרים

פרק 1 - הגדרות כלליות

- 1.1. בעל מקצוע מוסמך**
- מי ששר הפנים הסמיכו לעניין סעיף 6ב לחוק רישוי עסקים (להלן – החוק), והוא אחד מאלה:
- 1.1.1. מהנדס רישוי כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-195 (להלן – חוק המהנדסים), הרשום במדור הנדסה אזרחית, ואדריכל רישוי כמשמעותו בחוק המהנדסים הרשום במדור לארכיטקטורה.
- 1.1.2. במבנה פשוט, כהגדרתו בתוספת הראשונה לתקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות), התשכ"ז-1967 (להלן – תקנות ייחוד פעולות):
- (1) מהנדס או אדריכל רשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים במדור להנדסה אזרחית או ארכיטקטורה.
- (2) הנדסאי כמשמעותו בתוספת הראשונה לתקנות ייחוד פעולות.
- 1.2. בעל עסק**
- לרבות בעל רישיון העסק, מבקש הרישיון, המחזיק בעסק או האדם שבהשגחתו, בפקוח או בניהולו פועל העסק.
- 1.3. גורם מוסמך ארצי**
- כל אחד מאלה, לפי העניין:
- 1.3.1. ראש רשות הרישוי שבתחומה נמצא העסק, או עובד בכיר אחר מקרב עובדיה שהוא הסמך לעניין זה.
- 1.3.2. המנהל הכללי של המשרד נותן האישור, או עובד בכיר אחר מקרב עובדי משרדו שהוא הסמך לעניין זה.
- 1.3.3. נציב כבאות והצלה, או קצין כבאות והצלה בכיר אחר שהוא הסמך לעניין זה.
- 1.3.4. המפקח הכללי של משטרת ישראל, או קצין משטרה בכיר אחר שהוא הסמך לעניין זה.
- 1.4. הוראות לצד המפרט האחיד**
- מסמכים ותנאים כאמור בסעיף 2ג(ג) לחוק, שנקבעו בחיקוק, הנדרשים מבעל עסק לפי החוק, לרבות לפי סעיפים 6ב, 6ג ו-8 עד 11ב לחוק, ואולם אין באי-פרסומם כדי לפטור מן הדרישה להגישם או למלאם.
- 1.5. החוק**
- חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.
- 1.6. התקנות**
- תקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), התשס"א-2000.
- 1.7. מפרט, מפרט אחיד**
- מפרט, לפי סעיף 1ג לחוק, המאחד את התנאים לרישיון, הנדרשים מטעם של נותני האישור לפי סעיף 7 לחוק, והמסמכים הנדרשים על-פי סעיף 6ד לחוק מעסק מהסוג האמור בתחילת המפרט והוראות לצד המפרט האחיד, המופיעות במפרט.

1.8. נותן אישור
השר להגנת הסביבה, השר לביטחון הפנים, שר הכלכלה, שר החקלאות ופיתוח הכפר או שר הבריאות, או מי שהם הסמיכו לתת אישור, לעניין עסק שקביעתו כטעון רישוי נעשתה בהתייעצות עמם, לשם הבטחת המטרות כאמור בסעיף 1 לחוק.

1.9. צו רישוי עסקים
צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013.

1.10. רישיון
רישיון עסק, היתר זמני או היתר מזורז.

1.11. רשות הרישוי
1.11.1 בתחום רשות מקומית - ראש הרשות המקומית או מי שהוא הסמיכו לכך.
1.11.2 מחוץ לתחומה של רשות מקומית - מי ששר הפנים הסמיכו לכך.

1.12. שינוי בעלות
כל שינוי בזהות הבעלים הרשומים ברישיון העסק, לרבות הוספת בעל או גריעתו, וכן העברת שליטה בתאגיד כמשמעותה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

פרק 2 - תנאים רוחביים

הוראות לצד המפרט האחיד

- 2.1** אין באמור במפרט זה כדי לפטור את מבקש הרישיון מהגשת בקשה, ומקבלת אישורים מתאימים לפי החוק ולפי כל דין. מפרט זה אינו מהווה רישיון. המנהל עסק ללא רישיון עובר על החוק, ויהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק.
- 2.2** אין באמור במפרט זה כדי לפטור בעל עסק מקיום דרישות כל דין החל עליו, אף אם הוראות הדין אינן מופיעות במפרט.
- 2.3** אם קיימים בעסק סוגי עסקים נוספים החייבים ברישוי לפי צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013. יחולו עליהם התנאים המסוימים לעסקים מסוגם, בין שהם מפורטים במפרט האחיד ובין שאינם מפורטים בו, והאמור בתנאים אלה לא יגרע מהם.
- 2.4** לבקשה לרישיון יצורפו, לאחר שנחתמו בידי בעל מקצוע מוסמך: תרשים סביבה, מפה מצבית ותכנית עסק, כמפורט בתקנות 12 – 15 לתקנות. בנוסף, יצורפו לבקשה מסמכים המפורטים במפרט זה, אם ניתן להגישם בעת הגשת הבקשה.
- 2.5** לעסק שפעילותו דורשת היתר לשימוש חורג, לפי חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, לא יינתן רישיון לתקופה ארוכה מתוקפו של ההיתר.
- 2.6** רישיון יוצג בעסק במקום נראה לעין.
- 2.7** נותן אישור או רשות הרישוי רשאים להוסיף תנאים ברישיון לפי סעיף 7 לחוק.

2.8. המבקש רישיון, או בעל רישיון, רשאי להגיש השגה על תנאי או מסמך שנדרש ממנו במפרט זה, למעט תנאי או מסמך שנקבע בחיקוק. את ההשגה יש להגיש לגורם מוסמך ארצי בהתאם לטופס 9 המופיע בתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), תשס"א – 2000.

2.9. לגורם המוסמך לדון בהשגות מטעם נותן האישור, לפי טופס ההשגה, בתוך 30 ימים מיום קבלת הדרישה לפי המפרט האחיד. הנחיות לגבי אופן הגשת ההשגה מפורטות באתר. עותק של ההשגה יש להגיש לרשות הרישוי. עבור כל השגה יש לשלם אגרה בסך 323 ₪ (סכום המתעדכן מעת לעת). יודגש כי הגשת השגה אינה מתלה את תוקפה של החלטה, כל עוד לא החליט אחרת הגורם שהוגשה לו ההשגה.

2.10. ביטול רישיון או פקיעתו

2.10.1. לא יהיה תוקף לרישיון עסק או להיתר זמני אם חלו שינויים מהרשום בו או במסמכים המצורפים לו לגבי סוג העסק, לרבות מבניו, שטחו, הבעלות בו, מיקומו וסוג העיסוק.

2.10.2. רישיון עסק יבוטל אם נעשו שינויים בעסק בהשוואה לתרשים הסביבה, המפה המצבית או תכנית העסק, לאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו.

2.10.3. היתר זמני יפקע בנסיבות האמורות בסעיף 2.10.2.

2.10.4. רשות הרישוי רשאית לבטל רישיון מטעמים אחרים, לאחר התייעצות עם נותן אישור המופקד על קיום מטרה מן המטרות האמורות בסעיף 1(א) לחוק, שאי קיומה משמש עילה לביטול, ולאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו.

2.10.5. במקרה של יסוד סביר להניח שנעברה בעסק או לגביו עבירה לפי סעיף 14 לחוק (עיסוק ללא רישיון, הפרת תנאי מתנאי הרישיון או הפרה של תקנות הנוגעות לעניין), ניתן להוציא לעסק צו הפסקה מנהלי לפי סעיף 20 לחוק.

2.11. הוראות במפרט האחיד: בעל עסק ידווח לנותן האישור על כל שינוי בעסק, העלול להשפיע על העמידה בתנאי הרישיון, שלושה חודשים מראש לפחות, ויפעל לפי הנחיות נותן האישור.

2.12. תחילה

תנאים שנקבעו לעסק במפרט זה יחולו לגביו בהתאם לקבוע בהודעה שפורסמה לעניין זה בילקוט הפרסומים ברשומות ביום 20.10.15.

פרק 3 - המשרד להגנת הסביבה

3.1. הגדרות

"אירוע חומרים מסוכנים" - התרחשות בלתי מבוקרת או תאונה, שמעורב בה חומר מסוכן, הגורמת או העלולה לגרום סיכון לאדם ולסביבה, לרבות שפך, דליפה, פיזור, פיצוץ, התאיידות, דליקה;	"אירוע חומרים מסוכנים" - חומר מסוכן הכולל פליטת חומר מזהם לקרקע;
"אירוע חומרים מסוכנים" - חומר מסוכן הכולל פליטת חומר מזהם לקרקע;	"אישור מנהלי" - אישור מנהל כמשמעותו בתקנות סילוק פסולת חומרים מסוכנים;

אתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה שכתובתו www.sviva.gov.il ;	"אתר האינטרנט" -
מקום המשמש לטיפול בפסולת, באמצעות שריפתה, עיבודה וכיוצא באלה, המורשה לפי כל דין, למעט אתר לסילוק פסולת ;	"אתר לטיפול בפסולת" -
מקום המשמש לפינוי ולסילוק פסולת, באמצעות הידוקה וכיסויה באופן מבוקר בחומר כיסוי, והמורשה לפי כל דין ;	"אתר לסילוק פסולת" -
המפעל לניטרול וטיפול בפסולת תעשייתית ופסולת חומרים מסוכנים שבנאות חובב ;	"אתר פסולת רעילה" -
לרבות כל אחד מאלה : בעל העסק ; המחזיק בעסק ; בעל רישיון העסק או מבקש הרישיון, לפי העניין ; האדם שבהשגחתו, בפיקוחו או בניהולו פועל העסק ;	"בעל העסק" -
גז המשתחרר לאוויר לרבות חומרים מוצקים, נוזלים וגזים הנישאים בו או תערובת שלהם ;	"גז פליטה" -
טכניקה שהיא מבין הטכניקות האפקטיביות והמתקדמות ביותר הניתנות ליישום מעשי ומקובלות כבסיס לקביעת ערכי פליטה ותנאים אחרים ברישיון העסק, ומיועדות למניעה ולצמצום של פליטה, פינוי של פסולת ופסולת חומר מסוכן אל מחוץ לשטח העסק והשפעות שליליות על הסביבה בכללותה ; לעניין זה - "טכניקה" - הטכנולוגיה, האמצעים והשיטות המשמשים בתכנון, בבניה, בהפעלה, בתחזוקה ובפירוק של עסק ושל פעילות המתבצעת בו ; "זמינה" - רמת הפיתוח של הטכניקה מאפשרת יישום מבחינה טכנית וכלכלית באותו סוג פעילות בהתחשב בעלויותיהם ובתועלתיהם, לפי אמות מידה מקובלות במדינות מתקדמות ; "מיטבית" - הטכניקה האפקטיבית ביותר בהשגת רמה כללית גבוהה של הגנה על הסביבה בכללותה ;	"הטכניקה המיטבית הזמינה" -
הנחיות ניטור שפכי תעשייה המפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, בנוסחו המעודכן מעת לעת ;	"הנחיות ניטור שפכי תעשייה" -
עסק שפרטיו מופיעים בתנאים אלה ;	"העסק" -
שחרור של חומר מזהם לקרקע באופן הגורם לכך שהקרקע תהיה קרקע מזוהמת ; ואם היתה הקרקע מזוהמת טרם השחרור, יראו כל שחרור נוסף של חומר מזהם לקרקע, כזיהום קרקע ;	"זיהום קרקע" -
חומר המורכב מחלקיקים זעירים, למעט מים, הנישא או העשוי להינשא באוויר או בגז, לרבות בצורת אבק, עשן, או תרסיס ;	"חומר חלקיקי" -
חומר מסוכן כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג - 1993, שנקבע לגביו ערך סף לקרקעות ;	"חומר מזהם קרקע" -
כהגדרתו בחוק חומרים מסוכנים, התשנ"ג 1993 (להלן - חוק החומרים	"חומר מסוכן" -

המסוכנים);	
נוזל לרבות תזקיק דלק בעל לחץ אדים חלקי של 0.3Kpa או יותר בטמפרטורה של 20 מ"צ ;	"חומר נדיף"
חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג – 1993 ;	"חוק חומרים מסוכנים" -
טופס אשר מלווה ומתעד את העברת הפסולת המסוכנת מצאתה מהעסק ועד להגעתה ליעד הסופי.	"טופס מלווה" -
כלי נייד או נייד לאחסון או לאצירה של חומר, לרבות חומר מסוכן, חומר מזהם קרקע, שפכים או תמלחות, לרבות מכל נייד או נייד וצנרת ;	"כלי קיבול" -
אמצעי קיבול העשוי משטח אטום מוקף דפנות, האטומים לחלחול החומר המאוחסן בו, שמטרתו לאגור שפך של חומרים המאוחסנים בו ולמנוע פיזורם לסביבה, לרבות אמצעי קיבול נייד ;	"מאצרה" -
באמצעות אתר האינטרנט לרבות על גבי טופס מקוון ואם אינו קיים באמצעות הדואר האלקטרוני, או באופן אחר בהתאם להנחיות שיפורסמו באתר האינטרנט ;	"מדיה דיגיטלית" –
חומר, לרבות חומר כימי או ביולוגי, וכן חומר מוצא לחומר כאמור, שנוכחותם באוויר גורמת או עלולה לגרום- לסיכון או לפגיעה בחיי אדם, בבריאותם או באיכות חייהם של בני אדם, בנכס או בסביבה, לרבות בקרקע, במים, בחי ובצומח ; לשינוי באקלים, במזג האוויר או במידת הראות ;	"מזהם אוויר" -
תהליך עיבוד של פסולת למוצרים, לחומרים או לחומרי גלם למטרה אשר לה יועדו בראשונה או למטרה אחרת ;	"מיחזור" -
כלי קיבול לאחסון דלק שאינו תת קרקעי ;	"מכל דלק עילי" -
כל חומר אורגני נדיף בעל לחץ אדים של 0.01 קילופסקל או יותר בטמפרטורה של 25 מ"צ או בעל נדיפות דומה בתנאי התפעול, שנעשה בו שימוש לבד או בתערובת עם חומרים אחרים בלי שעבר שינוי כימי.	"ממסים אורגניים" -
כל אלה : 1. משטחים בהם מתקיימת פעילות תעשייתית, כולל משטחי ייצור, תחזוקה, אחסון, פריקה וטעינה, מיתקן קדם טיפול, מפריד שומן ומפריד שמן או דלק ; 2. משטחים עליהם עלולים להיווצר או שאליהם עלולים להגיע שפכים, תמלחות, תשטיפים, שפך דלקים, שמנים או חומרים מסוכנים ;	"משטחי התפעול" -
מיתקן המשמש לטיפול במזהם אוויר בגז הפליטה, במטרה להפחית את פליטתו לסביבה, לרבות מסנן, משקע וסולקן ;	"מיתקן לטיפול בגז פליטה" -
משקעים שבאו במגע עם מזהמים, לרבות במשטחי תפעול או עם קרקע שידוע כי היא קרקע מזוהמת ;	"נגר עילי מזוהם" –

"נגר עילי נקי" -	משקעים שלא באו במגע עם מזהמים, לרבות במשטחי התפעול או עם קרקע שידוע כי היא קרקע מזוהמת ;
"נוהל בדיקת מזהמי אוויר בארובה" -	<u>"נוהל בדיקת מזהמי אוויר בארובה, 2002"</u> המפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, בנוסחו המעודכן מעת לעת ;
"נותן האישור" -	עובד מדינה או עובד ציבור שהוסמך על ידי השר להגנת הסביבה כנותן האישור לפי סעיף 6(א) לחוק רישוי עסקים, תשכ"ח - 1968 ;
"ערכי הסף" -	ערכי הסף לחומרים מזהמים בקרקע המפורסמים בחוברת ערכי הסף הראשוניים למזהמים בקרקעות משנת 2004, בנוסחם המעודכן ביותר, כמפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה ;
"ערכי פליטה לאוויר" -	ריכוז או כמות מרבית, של מזהם אוויר או קבוצת מזהמי אוויר, הנמדדים בפרקי זמן נתונים, בגז פליטה בתנאים תקינים שפליטתם מותרת ממקור פליטה כפי שנקבע בתנאים אלה או על פי הוראות לפי חוק אוויר נקי, התשס"ח - 2008 ;
"פליטה לא מוקדית" -	פליטת מזהם אוויר ממקור שאינו ארובה ;
"פסולת חומר מסוכן" -	כהגדרת "פסולת" בתקנות סילוק פסולת חומרים מסוכנים ;
"פסולת מעורבת" -	פסולת מוצקה המכילה מרכיבים פריקים ביולוגית ושאינם פריקים ביולוגית מעורבים, כגון שאריות מזון ואריזות ;
"פסולת פריקה ביולוגית" -	פסולת אורגנית מוצקה שמקורה בצמחים או במזון, מכל מקור שהוא, הניתנת לפירוק על ידי אורגניזמים חיים ;
"פסולת" -	אשפה, זבל וגרוטאות מכל סוג וצורה, לרבות פסולת מעורבת, פסולת גזם, פסולת בעלי חיים ופסולת שמקורה בבית-עסק, בית-מלאכה, בתעשייה או בחקלאות.
"צו רישוי עסקים" -	צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג - 2013 ;
"צריכת ממסים" -	משקל (בק"ג) של הממסים האורגניים לרבות, ממסים הנמצאים בצבעים, דבקים, חומרי ניקוי ומדללים שנעשה בהם שימוש בשנה הקלנדרית האחרונה ;
"קרקע מזוהמת" -	קרקע שריכוזי המזהמים בה חורגים מערכי הסף.
"שיקום" -	לרבות טיפול בקרקע ללא חפירה (In Situ), חפירת הקרקע וטיפול בה באתר המטופל (On – Site) או פינוי הקרקע ליעד מאושר על פי כל דין (Ex – Situ) כולל אתרי הטמנה, מתקני טיפול, שימוש חוזר בתשתיות, מיגון מבנים מבני חדירת גזי קרקע וכל פעולה לעצירת מסלולי הסעה של מזהמים בקרקע.
"שפכים" -	שפכים שמקורם בשירותים הסניטריים (לרבות : מכיורים, ממקלחות

סניטריים" -	ומאסלות) של העסק ;
"שפכים	שפכים שמקורם מפעילות העסק, לרבות תשטיפים ונגר עילי מזהם
תעשייתיים" -	למעט שפכים סניטריים ;
"שפכים" -	פסולת המורחקת בהזרמה או פסולת נוזלית, לרבות מוצקים בתרחיף והמוצקים מומסים, לרבות שפכים סניטריים, תעשייתיים ותמלחות ;
"תקנות מי קולחין" -	תקנות בריאות העם (תקני איכות מי קולחין וכללים לטיהור שפכים), התש"ע – 2010 ;
"תקנות סיווג ופטור" -	תקנות החומרים המסוכנים (סיווג ופטור), תשנ"ו-1996
"תקנות סילוק פסולת חומרים מסוכנים" -	תקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א – 1990 ;
"תשטיפים" -	נוזלים שבאו במגע עם משטחי תפעול או עם שפכים, חומר מסוכן, דלק, שמן, קרקע מזהמת, בוצה או פסולת או שנבעו מהם ;
"TA Luft 2002" -	תרגומו לאנגלית של מסמך ההנחיות הטכניות לשמירה על איכות אוויר (TA Luft) מה- 24 ביולי 2002, של המיניסטריון הפדראלי לאיכות הסביבה בגרמניה, בהתאם לסעיף 48 של החוק הפדראלי לבקרת מזהמי אוויר שפורסם ב-14 למאי 1990, המפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, בנוסחו המעודכן מעת לעת ;
אזור התפעול	השטח והמבנים שבעסק, המשמשים לאחסון, לשיווק או מכירה של מזון לבעלי חיים.
בעל העסק	כל אחד מאלה : בעל רישיון העסק או מבקש הבקשה לרישיון עסק, לפי העניין, האדם שבהשגחתו, בפקוחו, או בניהולו פועל העסק
היתר	היתר לייצור ושיווק מזון לבעלי חיים שניתן על ידי המנהל לפי סעיף 3 לחוק הפיקוח
המנהל	מנהל השירותים הווטרינרים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר או עובד המדינה שהוא הסמך לעניין זה, כולו או חלקו
זיהום	כהגדרתו בחוק הפיקוח
חוק הפיקוח	החוק לפיקוח על מזון לבעלי חיים, התשע"ד-2014
חיית משק	בעל חיים שהוא או תוצרתו מיועדים לשמש כמזון או כרכיב במזון
חלוקת מזון לבעלי חיים	הפצת מזון לבעלי חיים, לרבות לצורכי שיווק

מזון לבעלי חיים	כל חומר או תערובת של חומרים המשמשים להזנת בעלי חיים, לרבות חומר גלם ותוסף ולמעט: (1) צמח הנאכל על ידי בעלי חיים במרעה טבעי; (2) מים, סם מרפא או תכשיר כהגדרתם בפקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א-1981 שאינם מעורבבים בחומר אחר
מזון מלא	מזון לבעלי חיים המספק את כל צרכי קיומו של בעל-החיים, למעט מים
מזון משלים	מזון לבעלי חיים אשר אינו מספק את צרכי קיומו של בעל החיים
מזון רפואי	מזון לבעלי חיים המכיל סם מרפא או תכשיר רפואי כהגדרתם בפקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א-1981
משווק	אדם העוסק באחסון, שיווק ומכירה של מזון לבעלי חיים, בין בעצמו ובין באמצעות אחר
סימון מאושר	סימון לפי הוראות חוק הפיקוח ותקנות הפיקוח (סימון)
עסק	מקום המשמש לאחסון, שיווק או מכירה של מזון לבעלי חיים
שיווק	כל אחד מאלה: (1) מכירה, גרם מכירה, הכנה או החזקה לשם מכירה, או הצעה למכור (2) הצגה, שמירה, הובלה, משלוח או מסירה לשם מכירה (3) העברה, החלפה, המרה או הספקה בדרך אחרת, בין בתמורה ובין שלא בתמורה
תקנות הפיקוח (סימון)	תקנות הפיקוח על מזון לבעלי חיים (סימון מזון לבעלי חיים), תשע"ח-2018

3.2. תנאים מוקדמים למתן אישור המשרד להגנת הסביבה לרישיון עסק לפי סעיף 7(א) לחוק

3.2.1. בעל העסק יגיש לנותן האישור עם הגשת הבקשה לרישיון עסק או להיתר זמני את המידע

הסביבתי העדכני, הנחוץ לבדיקת הבקשה על פי המפורט במסמך "מידע סביבתי לצורך בדיקת בקשה לרישיון עסק/היתר זמני" המפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה. מידע זה נדרש בנוסף למסמכים הנדרשים לפי חוק רישוי עסקים.

3.2.2. בעסק המבצע או מתכנן לבצע עבודות צבע:

(1) יהיה חלל עבודה סגור (מבנה, תא, מתקן) (להלן - "חלל עבודות צבע") לביצוע עבודות צביעה לרבות, ערבוב, דילול ויבוש צבע. חלל עבודות צבע יהיה בנוי בהתאם לאחת מהאפשרויות המפורטות להלן ובלבד שיבטיח מניעת פיזור מזהמים וצבע לסביבה:
א. חלל עבודות צבע הממוקם בתוך מבנה העסק יהיה סגור משלושה צדדים לפחות וגג באופן שימנע פליטות מזהמים לסביבה.

ב. חלל עבודות צבע הממוקם מחוץ למבנה יהיה סגור מכל צדדיו.

3.2.3. בעסק יהיו אמצעים ומתקנים למניעת זיהום אוויר כמפורט להלן:

(1) מערכת יניקה באמצעות שאיבה ואיסוף של מזהם אוויר וריחות מחלל עבודות צבע ומפעולות חיתוך ושיוף עץ.

(2) מתקן טיפול בגז פליטה מחלל עבודות צבע להפחתת פליטת חומר חלקיקי לרבות טיפות רסס ושאריות צבע, העומד בתקן EU3 או שיעילות תפיסת החלקיקים שלו, על פי הצהרת היצרן, הינה 90% ויותר.

(3) מתקן טיפול בגז פליטה מפעולות חיתוך ושיוף עץ להפחתת פליטת חומר חלקיקי לסביבה, לרבות התקנת ארובה במתקנים בהם גזי הפליטה נפלטים לסביבה; המיתקן יהיה בנוי כך שריכוז החומר חלקיקי לסביבה המקסימלי ביציאה ממנו יהיה 5 מ"ג/מק"ט.

3.2.4. **בעסק בו צריכת הממסים השנתית עולה על 15 טון** - גובה הארובות יקבע לפי סעיף 5.5. ב- TA-Luft 2002, וההנחיות לקביעת גובה ארובה המפורסמות באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה כעדכון מעת לעת. ארובות אשר קוטרן נמוך מ-0.2 מטר יחושבו כאילו שקוטרן הוא 0.2 מטר. על אף האמור, רשאי בעל עסק להפעיל ארובה שאינה עומדת בדרישות כאמור, ובלבד שקיבל אישור נותן האישור שהוא עובד המשרד להגנת הסביבה מראש ובכתב לכך, והוא פועל על פי תנאיו.

3.2.5. **בעסק בו צריכת הממסים השנתית קטנה מ-15 טון** - בעל העסק יתקין ארובה לשחרור גזי פליטה מפעולות צביעה בהתאם למפורט להלן: הארובה תהיה בגובה 10 מטר לפחות מעל לקרקע, תבלוט 3 מטר לפחות מעל קו גובה גג העסק ומעל גגות סמוכים ובלבד שגובה הארובה לא יעלה על פי שניים מגובה מבנה העסק. תנאי זה לא יחול במקרים בהם שוכנע נותן האישור עובד המשרד להגנת הסביבה כי לא ניתן לבצע את הדרישה או כי אין צורך בקיומה. בעל העסק רשאי לפנות בכתב לנותן האישור עובד המשרד להגנת הסביבה ולקבל ממנו אישור מראש ובכתב הפוטר אותו מביצוע התנאי כאמור.

3.2.6. בעסק יותקנו משטחי תפעול אשר יעמדו בדרישות המפורטות להלן:

- (1) אטומים ועמידים בפני חלחול הנוזלים הצפויים להתנקז אליהם;
- (2) מופרדים משאר שטחי העסק באופן שתימנע הגעתם של תשטיפים לסביבה;
- (3) פעולות הייצור בעסק תהיה בתוך מבנה סגור.

3.3. כללי

3.3.1. בכל מקום בו צוין בתנאים אלה, כי יש להעביר מסמכים ודיווחים לנותן האישור, או במקרים בהם בעל העסק נדרש לקבל אישור מנותן האישור, יש להעביר את המסמכים והמידע ולקבל את אישור נותן האישור – ממנו שהוא נותן האישור עובד היחידה הסביבתית ברשות המקומית הרלוונטית (לרבות איגוד ערים). בהיעדר עובד כאמור, למרכז תעשיות ורישוי עסקים במחוז הרלוונטי של המשרד להגנת הסביבה, במדיה דיגיטלית. אין באמור כדי לגרוע מנותן האישור עובד המשרד להגנת הסביבה, לקבל מסמכים ודיווחים על פי דרישתו.

3.3.2. במקרה שקיימים בעסק עיסוקים נוספים החייבים ברישוי לפי צו רישוי עסקים כגון: מוסך, תחנת דלק ותדלוק למעט עמדה לתדלוק עצמי בסולר של רכבי תפעול כדוגמת: מלגזות וטרקטורים כמפורט בפרק 8, מסגריה וכדומה, יחולו עליהם התנאים הספציפיים לעסקים מסוגם.

3.3.3. בעל העסק יפעיל את העסק תוך שמירה על איכות נאותה של הסביבה ובאופן שאינו גורם למטרדים או למפגעים לסביבה.

3.3.4. **בעסק עם שימוש בממסים אורגניים בכמות של מעל 15 טון לשנה**, בעל העסק ינקוט בטכניקה המיטבית הזמינה והישימה לצורך מניעת והפחתת פליטות והעברות של מזהמים לסביבה ולצורך עמידה בתנאים אלה.

3.3.5. כל פעילות העסק, לרבות אחסון קבוע או זמני, פריקה וטעינה, תתבצע בשטח העסק על גבי משטחי תפעול, ובלבד שכל פעולות הייצור יבוצעו בתוך מבנה סגור בעסק.

3.3.6. אופן אחסון:

(1) חומר מסוכן יאוחסן על פי האמור בפרק חומרים מסוכנים.

(2) בעל עסק יאחסן את תוצרי הלוואי של פעילות העסק, לרבות שבבי עץ ונסורת, באריזות סגורות ואטומות או בתאים ייעודיים לצורך מניעת פליטות חלקיקים לסביבה.

(3) בעל העסק יאחסן חומרים נדיפים, כגון ממסים, צבעים ודבקים, במכלים שישמרו סגורים בכל עת, כך שתימנע ככל האפשר התנדפות לאוויר, פרט לזמני מילוי או ריקון.

3.3.7. במקרה של סגירה או העתקת מיקום העסק, על בעל העסק לבצע את כל אלה:

(1) להודיע לנותן האישור בכתב על הכוונה בדבר סגירת העסק או העתקתו, מוקדם ככל הניתן, תוך ציון המועד המתוכנן, ולפחות 30 יום מראש ממועד הסגירה/ההעסקה. יש לצרף להודעה רשימת חומרים שהם מיועדים לפינוי מהעסק, לרבות חומרים מסוכנים, שמנים, דלקים, שפכים, פסולת, אריזות ומכלי אחסון. יש לפרט כמויות חומרים, יעדי סילוק מתוכננים ולוח זמנים מתוכנן לביצוע.

(2) לפנות חומרים ומכלים משטח העסק, בכפוף להוראות נותן האישור.

3.3.8. לשמור אסמכתאות על פינוי החומרים והמכלים לתקופה של 3 שנים לפחות, ויעמידם לעיון או ימסרם לנותן האישור לפי דרישתו. בעל העסק ידווח לנותן האישור 3 חודשים מראש לפחות על כל שינוי העלול להשפיע על העמידה בערכים המפורטים בתנאים אלה או על כל שינוי מהותי מתוכנן בעסק העלול להשפיע על הסביבה, לרבות שינוי בתשתיות העסק, שינוי בחומרים המאוחסנים וכמויותיהם.

3.4. מים ושפכים

3.4.1. בעסק יהיו משטחי תפעול אשר יעמדו בכל דרישות אלה:

(1) אטומים ועמידים בפני חלחול הנוזלים הצפויים להתנקז אליהם;

(2) מופרדים משאר שטחי העסק באופן שתימנע הגעתם של שפכים ותשטיפים לסביבה.

3.4.2. שפכים סניטריים:

(1) שפכים סניטריים יפנו באחת מהדרכים הבאות:

א. בהזרמה למערכת הביוב הציבורית;

ב. **במקרה שלא קיימת מערכת ביוב ציבורית** – ייאספו למיכל איסוף סגור ואטום

לחלחול שתכולתו תפונה על ידי מוביל שפכים מורשה על פי כל דין למיתקן קדם

טיפול או למיתקן טיהור שפכים, לפי העניין;

(2) במקרה של פינוי שפכים סניטריים על ידי מוביל שפכים ישמור בעל העסק, בשטח

העסק, קבלות על פינוי וקליטת השפכים במתקן קדם טיפול או במתקן טיהור שפכים,

לפי העניין, כאמור בסעיף 3.4.2(1)ב., לתקופה של שלוש שנים לפחות, ויציגם או ימסרם לנותן האישור, על פי דרישתו.

(3) בעל עסק יבצע דיגום של שפכים סניטריים על פי דרישת נותן האישור והנחיותיו. תוצאות הדיגום יישמרו במשרדי העסק למשך שלוש שנים לפחות, ויוצגו או ימסרו לנותן האישור, לפי דרישתו.

(4) אם יימצאו בשפכים הסניטריים בעסק פרמטרים או מספר פרמטרים החורגים מהערך המפורט בתקנות המים (מניעת זיהום מים)(מתכות ומזהמים אחרים), התשס"א – 2000, בתקנות רישוי עסקים (ריכוזי מלחים בשפכים תעשייתיים), התשס"ג – 2003, בתקנות המים (מניעת זיהום מים) (ערכי הגבה של שפכי תעשייה), התשס"ד – 2003, בערכים לשפכים אסורים בכללי תאגידי מים וביוב (שפכי מפעלים המוזרמים למערכת הביוב), התשע"ד – 2014, או לחלופין ולפי העניין, בתקנות בריאות העם (תקני איכות מי קולחין וכללים לטיהור שפכים) התש"ע – 2010, יראו אותם כאילו הם שפכים תעשייתיים ויחולו עליהם התנאים כאמור בסעיף 3.4.3.

3.4.3. שפכים תעשייתיים, תשטיפים ונגר עילי מזוהם:

(1) בעל העסק **לא יזרים** שפכים תעשייתיים אל מחוץ לשטח העסק או למערכת הביוב הציבורית, לרבות שפכים שנוצרו מניקוי מתקני צביעה, מתקני טיפול בגזי פליטה, עודפי מדללים, צבעים, או חומר מסוכן אחר.

(2) שפכים תעשייתיים, נגר עילי מזוהם ותשטיפים יטופלו ויסולקו באחת או יותר מהאפשרויות הבאות:

א. **למיכל איסוף שפכים** אטום וממנו, באמצעות מוביל שפכים מורשה לפי דין, למיתקן קדם טיפול או טיהור שפכים המאושר על פי כל דין לקליטת סוג השפכים המפונים;

ב. **פתרון אחר** באישור מראש ובכתב מנותן האישור.

(3) שפכים תעשייתיים, תשטיפים ונגר עילי מזוהם שהינם פסולת חומר מסוכן יטופלו ויסולקו בהתאם לאמור בסעיף 3.7.20.

(4) במקרה של פינוי שפכים תעשייתיים, תשטיפים ונגר עילי מזוהם על ידי מוביל שפכים לפי סעיף 3.4.3(2)א., ישמור בעל העסק בשטח העסק, קבלות על פינויים וקליטתם במתקן קדם טיפול או במתקן טיהור שפכים, לפי העניין; בקבלות ייכללו פרטים על יעד הפינוי, הכמות שפונתה, מועד הפינוי והרכב השפכים התעשייתיים, התשטיפים ונגר עילי מזוהם שפוננו. בעל העסק ישמור קבלות אלה לתקופה של שלוש שנים לפחות, ויציגם או ימסרם לנותן האישור, על פי דרישתו.

3.4.4. נגר עילי:

(1) בעל העסק יפעל למניעת זיהום נגר עילי נקי.

(2) בעל העסק ימנע חדירת נגר עילי מהסביבה אל משטחי התפעול.

(3) נגר עילי נקי, לרבות מגגות המבנים והמרזבים בעסק, ינוקז למערכת הניקוז הציבורית. בהעדר אפשרות להתחברות למערכת ניקוז ציבורית, ינוקז למערכת הניקוז הטבעית באופן שלא יזוהם.

3.5. זיהום קרקע ומים - מניעה וטיפול

- 3.5.1. תחולה: פרק זה יחול על כל חומר מזהם קרקע לרבות דלקים. לעניין דלקים קיימת התייחסות נוספת בתת הפרק העוסק בדלקים.
- 3.5.2. על העסק יפעל למניעת זיהום קרקע וינקוט אמצעים למניעת שחרור של חומר מזהם קרקע לקרקע, ובכלל זה יתקין אמצעי בקרה וניטור, ישמור על תחזוקה נאותה של התשתיות והמתקנים המשמשים לפעילות בחומר מזהם קרקע. בעל העסק יכין ויפעל על פי נהלים שקבע למניעה ולטיפול באירוע שחרור חומר מזהם קרקע לקרקע.
- 3.5.3. בעל העסק יעשה שימוש בתשתיות וציוד המשמשים לאחסון חומר מזהם קרקע, לרבות, מכלים, מאצרות, משטחי תפעול, משטחי ייצור (להלן – "תשתיות וציוד") כאשר הם תקינים, אטומים ועמידים מבחינה כימית ומכאנית לחומר המזהם קרקע המאוחסן או מובל בהם, באופן שתימנע דליפה של חומר מזהם קרקע לקרקע (להלן – "תקנים, אטומים, ועמידים").
- 3.5.4. בעל העסק יבדוק ויתחזק את התשתיות והציוד בהתאם לתכנית תחזוקה שנתית שיקבע באופן שיבטיח כי הם תקינים, אטומים ועמידים בכל עת, יכין ויפעל על פי **נוהלי תחזוקה** שיכללו לפחות את הטמעת הוראות היצרן לעניין תחזוקה ככל שישנן, וכן כללים ומועדים לתיקון ליקויים.
- 3.5.5. מכלים על קרקעיים המכילים חומר מזהם קרקע יאוחסנו בהתאם לאמור בסעיף 3.8.6 - שעניינו אחסון חומרים מסוכנים תחת פרק חומרים מסוכנים.
- 3.5.6. בעל העסק יכין ויפעל על פי **נוהל לטיפול באירועי פליטת חומר מזהם קרקע לקרקע** שיכלול לפחות הוראות אלה:
- (1) אופן הפסקת הפעילות הגורמת לזיהום קרקע;
 - (2) דיווח בהתאם לקבוע בתנאים אלה;
 - (3) איסוף או שאיבה של החומר המזהם קרקע לרבות כל קרקע שספוגה בחומר כאמור באופן שלא תיוותר קרקע הנראית מזוהמת בבדיקת שדה (ריח, צבע);
 - (4) אופן פינוי הקרקע שנחפרה ליעד מורשה לפי כל דין ובכפוף לקבלת אישור מנהל, וכן, ביצוע דיגום מוודא בהתאם ל"הנחיות המקצועיות לחפירה, דיגום ערימות קרקע מזוהמת או החשודה בזיהום ודיגום מוודא" המפורסמות באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, על עדכון מעת לעת.
- 3.5.7. לאחר אירוע פליטת חומר מזהם קרקע לקרקע יפעל בעל העסק לפי הנחיות נותן האישור, בנוסף על הקבוע ב**נוהל לטיפול באירועי פליטת חומר מזהם קרקע לקרקע** כאמור בסעיף 3.5.6.
- 3.5.8. חקירת קרקע ושיקומה:
- (1) **סקר היסטורי: לפי דרישת נותן האישור**, בעל העסק יכין ויגיש לנותן האישור סקר היסטורי, הכולל תכנית לביצוע חקירת קרקע, בהתאם ל"הנחיות המקצועיות לביצוע סקר היסטורי באתרים החשודים בזיהום קרקע או מי תהום", המפורסמות באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, ובהתאם לסיווג העסק כפי שאושר על ידי נותן האישור, בכל מקרה של חשש לזיהום קרקע או זיהום קרקע או לפי דרישת נותן האישור.

(2) **סקר קרקע וגז קרקע:** לפי ממצאי הסקר ההיסטורי ולפי דרישת נותן האישור, נדרש המשך חקירת קרקע הכוללת ביצוע סקר קרקע, גז קרקע ודיגום ערימות. בעל העסק יבצע את הסקרים האמורים במועדים כפי שיקבע נותן האישור, ובהתאם להנחיות המקצועיות המפורסמות באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה על עדכון מעת לעת, לרבות ההנחיות להלן:

- א. הנחיות מקצועיות לביצוע סקר קרקע;
- ב. הנחיות לביצוע סקרי גז קרקע בשיטות אקטיביות (TO-15);
- ג. הנחיות לביצוע סקר גז פסיבי;
- ד. הנחיות מקצועיות לשימוש במכשיר MIP (Membrane Interface Probe) במסגרת חקירת קרקע;
- ה. הנחיות מקצועיות לשימוש בשטח במכשירי מדידה מסוג PID או FID במסגרת חקירת קרקע;
- ו. הנחיות מקצועיות לחפירה, דיגום ערימות קרקע מזוהמת או החשודה כמזוהמת ודיגום מוודא.

(3) **שיקום קרקע:** בהתאם לדו"ח ממצאי סקר הקרקע וגז הקרקע, יבחן בעל העסק חלופות שיקום ויגישן לנותן האישור בהתאם להנחיות מקצועיות המפורסמות באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה על עדכון מעת לעת לרבות הנחיות אמות מידה לטיפול בקרקע לצורך שיקום, והכל בהתאם למועדים שיקבע נותן האישור. בעל העסק רשאי לבצע סקר סיכונים לשם קביעת יעדי שיקום מבוססי סיכון, וזאת בהתאם להנחיות לביצוע סקר סיכונים מזהמים בקרקעות (IRBCA).

3.5.9. דיווח ושמירת מסמכים:

- (1) **אירועי זיהום קרקע (פליטת חומר מזהם קרקע לקרקע)** - בעל עסק ידווח בהתאם לחובת הדיווח המידי על אירוע חומרים מסוכנים כמפורט בסעיף 3.7.21(5).
- (2) **שמירת מסמכים** - בעל עסק ישמור את כל המסמכים המפורטים להלן בשטח העסק לתקופה שלא תפחת משלוש שנים (אלא אם כן נאמר אחרת), ויציגם וימסרם לנותן האישור לפי דרישתו:

- א. מסמכים המעידים על פעולות חקירה ושיקום קרקע שבוצעו;
- ב. נהלים הנדרשים לפי תנאים אלה.

3.6. איכות אוויר

3.6.1. **תנאים אלה ניתנים גם לפי סעיף 33 לחוק אוויר נקי.** הוראות אלה באות להוסיף על הוראות לפי חוק אוויר נקי והוראות אישיות שניתנו לפי סעיף 8 לחוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961, ככל שהן עומדות בתוקפן מכוח סעיף 95 לחוק אוויר נקי. **בעל עסק המחזיק בהיתר פליטה בתוקף לפי חוק אוויר נקי לא יחולו עליו התנאים שבפרק זה, אלא יראו את התנאים שבהיתר הפליטה כתנאים ברישיון זה.**

3.6.2. **סקר תהליכים ופליטות:** בעסק בו צריכת הממסים עולה על 15 טון לשנה יבצע בעל העסק סקר תהליכים ופליטות על פי המפורט להלן –

- (1) בעל העסק יבצע סקר תהליכים ופליטות של מוקדי זיהום אוויר בעסק לפי מסמך "הנחיות לביצוע סקר תהליכים וסקר פליטות לאוויר", בנוסחו העדכני מעת לעת

המפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, ועל פי הנחיות והערות נותן האישור עובד המשרד להגנת הסביבה.

(2) בעל העסק יגיש את סקר התהליכים והפליטות לנותן האישור עובד המשרד להגנת הסביבה תוך 3 חודשים מקבלת תנאים אלה, נותן האישור יהיה רשאי להורות על תיקון או השלמה של סקר הפליטות.

(3) על אף האמור בסעיפים 3.6.10(1) ו-3.6.10(2) נותן האישור עובד המשרד להגנת הסביבה רשאי לפטור את בעל עסק מביצוע סקר תהליכים ופליטות אם הוגש סקר ב-10 השנים שקדמו לקבלת הרישיון או שלא חל שינוי בתהליכי הייצור מאז שהוגש הסקר לאחרונה או שלעסק אין פליטות משמעותית לאוויר.

(4) בעל העסק יעדכן את סקר התהליכים והפליטות לאחר כל שינוי בהיקף או באופי פעילות העסק העשויים להשפיע על פליטת מזהמי אוויר, או על פי דרישת נותן האישור עובד המשרד להגנת הסביבה.

3.6.3. **בעסק יהיה חלל עבודה סגור** (מבנה, תא או מתקן) (להלן- "חלל עבודות צבע") **לביצוע**

עבודות צביעה לרבות, ערבוב, דילול ויבוש צבע. חלל עבודות צבע יהיה בנוי בהתאם לאחת מהאפשרויות המפורטות להלן ובלבד שיבטיח מניעת פיזור מזהמים וצבע לסביבה:

(1) חלל עבודות צבע הממוקם בתוך מבנה העסק יהיה סגור משלושה צדדים לפחות וגג באופן שימנע פליטות מזהמים לסביבה;

(2) חלל עבודות צבע הממוקם מחוץ למבנה יהיה סגור מכל צדדיו.

3.6.4. **בעסק יהיו אמצעים ומתקנים למניעת זיהום אוויר כמפורט להלן:**

(1) מערכת יניקה באמצעות שאיבה ואיסוף של מזהם אוויר וריחות **מחלל עבודות צבע ומפעולות חיתוך ושיוף עץ**;

(2) מתקן טיפול בגז פליטה **מחלל עבודות צבע** להפחתת פליטת חומר חלקיקי לרבות טיפות רסס ושאריות צבע, העומד בתקן EU3 או שיעילות תפיסת החלקיקים שלו, על פי הצהרת היצרן, הינה 90% ויותר;

(3) על פי דרישת נותן האישור, יתקין בעל העסק מערכות טיפול להפחתת פליטת אדי צבע וריח לסביבה **מחלל עבודות הצבע**;

(4) מתקן טיפול בגז פליטה **מפעולות חיתוך ושיוף עץ** להפחתת פליטת חומר חלקיקי לסביבה כגון בית שקים וציקלון, לרבות התקנת ארובה במתקנים בהם גזי הפליטה נפלטים לסביבה; המיתקן כאמור יהיה בנוי כך שריכוז החומר חלקיקי המקסימלי ביציאה ממנו יהיה 5 מ"ג/מק"ט.

3.6.5. בעל העסק יכין נוהל תחזוקה והפעלה של מערכות היניקה ומתקני הטיפול בגזי הפליטה; הנוהל יוכן בהתאם להנחיות היצרן. בעל העסק יתחזק את המערכות והמתקנים בהתאם לנוהל ולהנחיות היצרן כך שיפעלו באופן תקין בכל עת.

3.6.6. בעל העסק ינקוט בפעולות הנחוצות לצמצום פליטות לא מוקדיות של מזהמי אוויר וריחות משטח העסק.

3.6.7. בעל העסק לא יבצע רענון מסננים בלחץ אוויר; מסננים משומשים יפנו מהעסק למיחזור או לאתר סילוק פסולת.

3.6.8. בעל העסק לא ישרוף פסולת מסוג כלשהו בתחום העסק או מחוצה לו.

3.6.9. בעל עסק יבצע פעולות חיתוך ושיוף עץ כמפורט להלן :

(1) כאשר מערכת שאיבת האוויר ומתקן טיפול בגז פליטה להפחתת פליטת חומר חלקיקי לסביבה פועלים ;

(2) לא יפלטו מזהמי אוויר מארובות גזי הפליטה בריכוז העולה על 5 מ"ג/מק"ט.

3.6.10. בעל העסק יבצע פעולות צביעה וייבוש כמפורט להלן :

(1) בתוך חלל עבודות צבע באופן בו כל הפריט עליו מיושם הצבע נמצא בתוכו ;

(2) תוך הפעלת אמצעים למניעת זיהום אוויר, באופן הבא :

א. האוויר מחלל עבודות הצבע יישאב ויאסף באמצעות מערכת יניקה ;

ב. האוויר הנשאב יטופל במתקן טיפול בגז פליטה להפחתת פליטת חומר חלקיקי ;

(3) **על פי דרישת נותן האישור**, יפעיל בעל העסק מערכות טיפול להפחתת פליטת אדי צבע וריח לסביבה ;

(4) **בעסק בו צריכת הממסים השנתית קטנה מ-15 טון** - פליטת האוויר לשחרור גזי פליטה מפעולות צביעה תהיה מארובה כמפורט להלן : הארובה תהיה בגובה 10 מטר לפחות מעל לקרקע, תבלוט 3 מטר לפחות מעל קו גובה גג העסק ומעל גגות סמוכים ובלבד שגובה הארובה לא יעלה על פי שניים מגובה מבנה העסק.

(5) נותן האישור רשאי לפטור מסעיף 5.8.4, במקרים בהם שוכנע כי לא ניתן לבצע את הדרישה או כי לא מתקיימים מפגעי ריח או פליטות מזהמים משמעותיות לסביבה ; בעל העסק רשאי לפנות בכתב לנותן האישור ולקבל ממנו אישור מראש ובכתב הפוטר אותו מביצוע התנאי כאמור.

(6) **בעסק בו צריכת הממסים השנתית עולה על 15 טון** - פליטת האוויר מחלל עבודות צבע לסביבה תעשה דרך ארובה כמפורט בסעיף 5.5. ל- TA-Luft 2002 ו"ההנחיות לקביעת גובה ארובה" המפורסמות באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה כעדכון מעת לעת ; ארובה אשר קוטרה נמוך מ-0.2 מ' תחושב כאילו קוטרה הוא 0.2 מ'.

(7) בעל העסק, ביחס לארובה כמפורט בסעיף 3.6.10 לעיל, יבצע חישובי התאמה בין מפרט הארובה ונתוני הפליטות בהתאם להוראות סעיף 5.5.3 ל- TA-Luft 2002, תוך חודשיים ממועד ביצוע בדיקות תקופתיות, כמפורט בסעיף 5.8.8, לקביעת ריכוז וקצב פליטה של מזהמי אוויר ויגישם לנותן האישור לפי דרישתו.

(8) לא יפלטו מזהמי אוויר מתהליכי צביעה בעסק בריכוז העולה על ערכי הפליטה המפורטים בטור ג', לפי סוג המזהם בטור א', וכמות צריכת הממסים השנתית הקבועה בטור ב', כמפורט בטבלת ערכי הפליטה שלהלן :

טור א'	טור ב'	טור ג'
מזהם	צריכת ממסים (טון/שנה)	ריכוז (מ"ג/מק"ט)
חומר חלקיקי	קטנה מ-15	10 מ"ג/מק"ט
	גדולה מ-15	ריכוז של 3 (מ"ג/מק"ט) או באישור נותן האישור*, קצב פליטה של 15 (גר/שעה)*
סה"כ חומרים אורגניים (TOC)	5-25	100 מ"ג/מק"ט

50 מ"גמק"ת	גדולה מ-25	
------------	------------	--

* עבור חומר חלקיקי, ערכי הפליטה יהיו לפי הריכוז, אלא אם כן נותן האישור עובד המשרד להגנת הסביבה אישר בכתב לעסק בהתאם לסקר תהליכים ופליטות, להחיל עליו את קצב הפליטה, במקום לפי הריכוז וזאת כמפורט בטבלת ערכי הפליטה לעיל.

(9) בחישוב ריכוז מזהמי האוויר, לא יובא בחשבון האוויר המוזן לארובה במטרה לדלל או לקרר את גזי הפליטה.

3.6.11. דיגום בארובות מתקני ייצור:

(1) על פי דרישת נותן האישור, בעל העסק יערוך בדיקות תקופתיות של מזהמי אוויר בארובות מתקני ייצור לקביעת ריכוז וקצב פליטה של מזהמי אוויר עבור כל מקורות הפליטה בעסק.

(2) בדיקות של מזהמי אוויר בארובה יבוצעו על פי "נוהל בדיקת מזהמי אוויר בארובה", לרבות:

- א. הגשת תוכנית דיגום, לפני ביצוע, לאישור נותן האישור.
- ב. הגשת תכנית להתאמת הארובות לדיגום.
- ג. הודעה לנותן האישור על מועד הדיגום 14 יום לפני ביצועו.
- ד. ביצוע הדיגום והאנליזה ייעשה באמצעות מעבדה מוסמכת, כאמור ב"נוהל בדיקת מזהמי אוויר בארובה", המפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה.
- ה. בעל העסק יבצע בדיקה של ריכוז מזהמי אוויר בסביבה, לפי דרישת נותן האישור ועל פי הנחיותיו.

3.6.12. ריחות:

(1) בעל העסק לא יגרום כתוצאה מפעילות העסק ל"ריח חזק או בלתי סביר", לפי חוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961 וכמשמעותו ב"מדריך לטיפול במפגעי ריח" המפורסם באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה, בנוסחו המעודכן מעת לעת.

(2) בעל העסק יכין ויבצע תכנית לשם מניעה וצמצום של פליטת ריחות, על ידי אחת או יותר מהפעולות הבאות:

- א. העברת גזים בעלי ריח דרך מערכות איסוף, יניקה וניטרול;
 - ב. הגבלת השימוש בחומרי גלם בעלי ריח;
 - ג. הגבלה וצמצום של פעילויות יוצרות ריח;
 - ד. אחסון חומרים בעלי ריח בתנאים מבוקרים;
 - ה. בקרת תנאי התהליך לצמצום פליטת הריח;
 - ו. אופטימיזציה תנאי הביצוע של מערכות ההפחתה;
 - ז. מעקב, בקרה ותחזוקה שוטפים של מתקני הייצור ומתקני הטיפול בפליטות.
- (3) בעל העסק יבצע סקר ריחות בהתאם לסוג מקור הריח במקרים של חשש לריח חזק או בלתי סביר, לדעת נותן האישור, לפי דרישתו ובהתאם להנחיותיו.
- (4) בעל העסק יגיש את סקר הריחות במועד שקבע נותן האישור ואם לא קבע כן תוך חודשיים מקבלת הדרישה לביצוע הסקר, נותן האישור יהיה רשאי להורות על תיקון או השלמה של סקר הריחות.

(5) בעל העסק יעדכן את סקר הריחות לאחר כל שינוי בהיקף או באופי פעילות העסק, העשויים לגרום לפליטת ריח חזק או בלתי סביר, או לפי דרישת נותן האישור.

3.6.13. טיפול בתקלות - בעסק בו צריכת הממסים עולה על 15 טון לשנה במקרה של תקלה במתקן

לטיפול בגזי פליטה, הגורמת או העלולה לגרום לחריגה מערכי הפליטה המותרים או זיהום אוויר חזק או בלתי סביר, בעל העסק:

- (1) יפעל מיידית לתיקון התקלה;
- (2) ידווח למוקד הסביבה של המשרד להגנת הסביבה (6911*) עם גילוי התקלה ולא יאוחר מ-24 שעות ממועד גילוי התקלה;
- (3) ידווח על מהות התקלה בכתב לנותן האישור, סמוך ככל האפשר למועד התקלה ולא יאוחר משבועיים לאחריה, תוך פירוט מועדה, סיבתה, משכה והפעולות שנקטו לתיקונה, לפי העניין; במקרה של חריגה מערכי הפליטה, ידווח גם עליה, נסיבותיה והפעולות שנקט להפסקתה.

3.6.14. דיווח ושמירת מסמכים:

- (1) בעסק בו צריכת הממסים עולה על 15 טון לשנה בעל העסק ידווח למוקד הסביבה של המשרד להגנת הסביבה (6911*) על תקלות כאמור בסעיף 3.7.21(5) עם גילוי התקלה ולא יאוחר מ-24 שעות ממועד גילוי התקלה ויפעל לפי הנחיות נותן האישור.
- (2) בעל העסק יגיש לנותן האישור דוחות דיגום בארובה לפי הוראות "נוהל בדיקת מזהמי אוויר בארובה".

(3) במקרה של חריגה מערכי פליטה, יפעל בעל העסק באופן מידי להפסקת החריגה וידווח עליה לנותן האישור בתוך 24 שעות ממועד גילוי החריגה, נסיבותיה, והפעולות שנקט להפסקתה. בעל העסק יבצע בדיקות ארובה נוספות בהתאם לדרישת נותן האישור ולפי הנחיותיו.

- (4) בעל העסק ינהל רישום מלא ומסודר, בכתב או באופן ממוחשב, של הנושאים הבאים:
 - א. תוצאות של כל בדיקות מזהמי האוויר שנעשו בארובות או בסביבה;
 - ב. תיאור תקלות במערכת המשמשת למניעת פליטת מזהמי אוויר מהעסק, מועד התרחשותן, משכן, סיבתן ואמצעים שנקטו לטיפול בהן עד לתיקונן;
- (5) בעל העסק ישמור בשטח העסק את הרישומים והדוחות לפי סעיף 3.6.14 במשך שלוש שנים לפחות, ויצגם או ימסרם לנותן האישור לפי דרישתו.

3.6.15. רישום ודיווח:

- (1) בעל העסק ישמור את המסמכים הבאים ויעמידם או ימסרם לנותן האישור לפי דרישתו:

- א. נתונים טכניים על מערכות הטיפול בגז פליטה;
 - ב. נוהל תפעול ותחזוקת מתקני הטיפול בגזי הפליטה.
- (2) בעל העסק ישמור את המסמכים הבאים בעסק למשך 3 שנים לפחות ויעמידם או ימסרם לנותן האישור לפי דרישתו:
- א. קבלות על רכישת דבקים, צבעים וממסים;
 - ב. קבלות על טיפול ותחזוקת מתקן הטיפול בגזי פליטה;
 - ג. תוצאות בדיקות מזהמי האוויר שנעשו בארובות או בסביבה.

3.7. חומרים מסוכנים

- 3.7.1. בעל העסק יפעיל את העסק כאשר בידיו היתר רעלים בר תוקף מכוח חוק חומרים מסוכנים, לעיסוק נשוא הרישיון, אלא אם כן הכמויות והריכוזים של החומרים המסוכנים שהוא עוסק בהם פטורים מחובת החזקת היתר רעלים לפי תקנות החומרים המסוכנים (סיווג ופטור), התשנ"ו-1996.
- 3.7.2. בעל עסק המחזיק בהיתר רעלים בתוקף לפי חוק חומרים מסוכנים לא יחולו עליו תנאים אלה.
- 3.7.3. בלי לגרוע מהאמור בסעיף 3.7.2, בעל עסק שאינו מחזיק בהיתר רעלים תקף או מחזיק בחומר מסוכן שאינו טעון היתר רעלים לפי חוק חומרים מסוכנים, יעמוד בתנאים אלה. אין באמור בסעיף זה כדי לפטור אדם מהחזקת היתר רעלים כדין.
- 3.7.4. בעל עסק יקבל חומר מסוכן לעסק או ישנע חומר מסוכן מהעסק באמצעות מוביל מורשה על פי דין.
- 3.7.5. בעל העסק יחזיק לכל החומרים המסוכנים בעסק גיליונות בטיחות (MATERIALSAFETY DATA SHEETS) מעודכנים, המכילים מידע לגבי החומר המסוכן, תכונותיו, השפעותיו, סיכונים הנובעים ממנו ודרכי מניעתם, לפי הוראות תקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות), התשנ"ח-1998.
- 3.7.6. כלי קיבול המכילים חומר מסוכן או פסולת חומר מסוכן, במצב נוזלי או גז מונזל (למעט גזים מונזלים דליקים), יהיו בכל עת מוצבים באופן בו תימנע הגעת או פיזור החומר המסוכן או פסולת החומר המסוכן לסביבה כגון בתוך מאצרה כמפורט בסעיף 3.7.7 להלן, או על גבי משטח המנוקז לבור איסוף כמפורט בסעיף 3.7.8 להלן.
- 3.7.7. **מאצרה כאמור בסעיף 3.7.6 תעמוד בכל אלה :**
- (1) בנויה באופן שימנע פיזור החומר המסוכן או פסולת החומר המסוכן לסביבה ;
 - (2) נפחה הפנוי לקליטת חומרים מזהמים יהיה לפחות 110% מנפח כלי הקיבול הגדול ביותר המאוחסן בה ;
 - (3) קירותיה יהיו בעלי חוזק מכני מספק בכדי להכיל את תכולת כלי הקיבול הגדול ביותר המאוחסן בה ;
 - (4) תקינה, אטומה ועמידה כימית לחומרים המאוחסנים בה, ללא סדקים, נקיקים ובאופן שימנע לחלוטין דליפה לסביבה ;
 - (5) פתח הניקוז שלה יהיה סגור בכל עת, למעט בעת ריקון יזום ;
 - (6) פתחי הריקון והמילוי של כלי הקיבול המצויים בתוכה יהיו בכל עת בתוך שטחה ;
 - (7) מקורה – על פי דרישת נותן האישור.
- 3.7.8. **משטח המנוקז לבור איסוף כאמור בסעיף 3.7.6 יעמד בכל אלה :**
- (1) בנוי באופן שימנע פיזור החומר המסוכן או פסולת החומר המסוכן לסביבה ;
 - (2) תקין ואטום לחומרים המאוחסנים על גביו, ללא סדקים, באופן שימנע לחלוטין פליטה לסביבה ;
 - (3) מקורה – על פי דרישת נותן האישור.
- 3.7.9. הנפח הפנוי של בור האיסוף כאמור בסעיף 3.7.6 לקליטת החומר המסוכן או פסולת החומר המסוכן יהיה לפחות 110% מנפח כלי הקיבול הגדול ביותר שעלול להתנקז אליו.
- 3.7.10. פתחי הריקון והמילוי של כלי הקיבול המצויים על גבי המשטחים כאמור בסעיף 3.7.6 יהיו בכל עת מעל המשטח.

3.7.11. בעל עסק ירוקן את תכולת המאצרה ובור איסוף אליו מנוקז המשטח, כאמור בסעיף 3.7.6, באופן מידי, אלא אם תנאי מזג האוויר אינם מאפשרים זאת, לרבות במקרים ובאופן המפורט להלן:

(1) שפך של החומר המאוחסן במאצרה יישאב מידית וימסך במכלים אטומים ועמידים כימית לחומר הנאסף, ויפונה לפי כל דין;

(2) מי גשם שהצטברו במאצרה יישאבו יימסכו במכלים, ויפוגו בהתאם לנוהל איסוף מי גשמים שיכין בעל העסק ויפעל על פיו;

3.7.12. מחסן, אזור או עמדת אחסון חומר מסוכן ופסולת חומר מסוכן בעסק יהיה סגור ומשולט, כך שתתאפשר כניסת אנשים שהורשו על ידי בעל העסק בלבד. ככל שאחסון החומר המסוכן או פסולת חומר מסוכן אינו בשטח העסק, בעל העסק יסגור וינעל את המחסן, אזור או עמדת האחסון ויתיר כניסת אנשים מורשים בלבד.

3.7.13. רצפת מחסן, אזור או עמדת אחסון של החומרים כאמור בסעיף 3.7.12, תצופה בחומר איטום מתאים למניעת חלחול סוג החומרים המצויים במקום.

3.7.14. בעל העסק יסמן וישלט כל חומר מסוכן, פסולת חומר מסוכן וכן את כל המתקנים בהם עוסקים בחומר מסוכן לרבות כלי הקיבול, מתקנים, עמדות, צנרת ומבני אחסון. הסימון והשילוט יהיו לפי הכללים המפורטים להלן:

(1) על כל כלי קיבול יצוינו השם הכימי של החומר המסוכן או פסולת חומר מסוכן המאוחסנים בו באותיות בעברית או בלועזית, מס' או"ם ככל שישנו מספר או"ם, קבוצת סיכון וקוד חירום;

(2) על כל מתקן, מבנה או עמדה יוצב שילוט הכולל את שם המתקן, השם הכימי של הרעל או הפסולת המאוחסנים באותיות בעברית או בלועזית, מס' או"ם ככל שישנו מספר או"ם, קבוצת סיכון וקוד חירום;

(3) על כל צנרת יוצב שילוט הכולל את מצב הצבירה של החומר המסוכן או הפסולת העוברים דרכו, שם החומר המסוכן או הפסולת המועברת בצנרת וכיוון הזרימה, כך שמכל נקודת מבט על הצנרת ניתן יהיה לראות את המידע האמור, או שייצבעו בצבעים שונים ובתנאי שמקרא הסימון הכולל את כל הפרטים האמורים (שם ומצב צבירה) יוצג במקום בולט בכניסה למתקן;

(4) השילוט יהיה עשוי מחומר עמיד כימית ומכנית;

(5) גודל הכתב על השילוט וצבעיו יהיו בולטים, קריאים וברורים בכל עת;

(6) שילוט מתקן או עמדה יהיו ניתנים לקריאה מחוץ למתקן או העמדה;

(7) לא ישולטו מספר חומרים או פסולות בשלט משותף, גם אם הם באותה עמדה, אלא אם כן הם שייכים לאותה קבוצת סיכון, הוראות הטיפול בהם בעת אירוע חומרים מסוכנים זהות, והם אינם עלולים להגיב ביניהם. כאשר מספר חומרים או סוגי פסולת ניתנים לשילוט משותף בהתאם לאמור, יצוין על גבי השילוט קוד החירום המחמיר יותר;

(8) עם פינוי חומר מסוכן או פסולת חומר מסוכן יש להסיר או להסתיר את השילוט באופן מידי;

(9) ככל שהאחסון מנוהל בנפרד ואינו חלק מתחום העסק יוצב על דלת המחסן או בכניסה לאזור האחסון שלט הכולל את שם ומספר טלפון עדכניים של בעל העסק, ומספר הטלפון של מרכז מידע ומבצעים ארצי (6911*) יצוין כטלפון מוקד חרום.

3.7.15. בעל העסק יפריד בין חומרים מסוכנים העלולים להגיב ביניהם, לרבות פסולת חומר מסוכן, בהתאם לקבוצות הסיכון, קוד החירום וגיליונות הבטיחות. כאשר חומרים מאותה קבוצת סיכון עלולים להגיב ביניהם באופן המהווה סכנה לסביבה לרבות התלקחות, התנדפות גז ואדים, יש לאחסנם בנפרד באופן שימנע כל מגע בין החומרים המאוחסנים עצמם ובין שפך אפשרי של חומרים אלה.

3.7.16. בעל העסק לא יחזיק חומרים נפצים וחומרים דליקים במבנה שקירותיו או גגו עשוי מאסבסט – בעסק חדש- לביצוע מייד. בעסק קיים- כניסת תוקף שנה מיום קבלת תנאים אלה לראשונה – ובכל מקרה כאשר מדובר באסבסט פריך בהתאם לאמור בחוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011.

3.7.17. בעל העסק לא יאחסן חומר מסוכן או פסולת חומר מסוכן נוזלי מעל חומר מסוכן או פסולת חומר מסוכן אבקתי או מוצק.

3.7.18. כלי קיבול המכילים חומר מסוכן או פסולת חומר מסוכן (לרבות אריזות ריקות) לא יאוחסנו ביותר משתי קומות המונחות זו על גבי זו, אלא אם כן אישר נותן האישור אחרת, מראש ובכתב.

3.7.19. בעל העסק יכין נהלי אחסון ושימוש בחומר מסוכן ויפעל על פיהם בכל עת, ביישום פעולות הכרוכות באחסון ושימוש בחומרים מסוכנים, המתבססים על גיליונות הבטיחות. הנהלים יתייחסו, בין היתר, לפעולות מונעות הנדרשות על ידי עובדי העסק למניעת סיכון סביבתי.

3.7.20. פסולת חומר מסוכן:

(1) בעל העסק יקים עמדה ייעודית לאחסון פסולת חומר מסוכן, לרבות: חומרי ספיגה ששמשו לטיפול בשפך, בוצות ופחם פעיל, חומרי גלם מסוכנים מקולקלים או שפג תוקפם ואריזות ריקות עם שאריות חומר מסוכן.

(2) העמדה לאחסון פסולת חומר מסוכן משולטת לאחסון פסולת חומר מסוכן בהתאם לאמור בסעיף 6.14. רצפת העמדה תהיה עמידה בפני החומרים העשויים להיות מאוחסנים בה.

(3) האחסון בעמדת פסולת חומר מסוכן יהיה בהתאם לאמור בסעיף 6.15.

(4) בעל העסק יפנה פסולת חומר מסוכן לאתר הפסולת הרעילה או ליעד אחר מורשה אם ניתן לכך אישור מראש מאת המנהל כהגדרתו בתקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), תשנ"א-1990.

(5) פינוי של פסולת חומר מסוכן יעשה באמצעות מוביל פסולת חומר מסוכן מורשה לפי כל דין בלבד.

(6) בעל העסק ישמור למשך שלוש שנים לפחות מסמכים אלה:

- א. העתקים של כל "אישורי המנהל" לפינוי פסולת חומר מסוכן שנוצרה בעסק;
- ב. העתקים של "טפסי מלווה"- של פסולת חומר מסוכן שפונתה מהעסק, המלווה את הפסולת עם צאתה ועליה חתומים המשלח, המוביל, תחנת מעבר (אם עברה שם) וקולט הפסולת ביעד הסופי.

(7) בעל העסק ינהל יומן של פסולת חומר מסוכן המפונה מהעסק ביומן שיכלול פרטים אלה:

א. סוג הפסולת על פי:

(1) רשימת הפסולות האירופאית בתרגומה לעברית כפי שמפורסם באתר

האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה;

(2) מאפייני סיכון, קוד הטיפול וקוד על פי אמנת באזל;

ב. הכמות שפונתה;

ג. תאריך הפינוי;

ד. מהות הטיפול ושם יעד הפינוי;

ה. מספר הקבלה של המפנה;

ו. מספר טופס מלווה לפסולת חומר מסוכן.

(8) המסמכים המפורטים בסעיף 3.7.20(6) ו-3.7.20(7) יועמדו לעיון או יימסרו לנותן

האישור או מי מטעמו לפי פורמט שייקבע על ידי נותן האישור, מדיה דיגיטלית, הכול

לפי דרישתו.

3.7.21. היערכות לחירום:

(1) בעל העסק יחזיק בכל עת ציוד מיגון אישי לרבות כפפות, מגפים, משקפי מגן ואמצעים לטיפול באירוע חומרים מסוכנים לרבות פנס וחומרי ספיגה, אשר מתאימים לחומרים שבשימוש העסק. בעל העסק יתחזק את כל הציוד האמור במצב תקין בהתאם להוראות היצרן. בעל העסק יחזיק ציוד כאמור בכמות מספקת, ובאופן שיהיה זמין לעובדי העסק.

(2) בעל העסק יכין נוהל חירום שיגדיר את האחריות, הסמכויות והפעולות לביצוע בעת אירוע חומרים מסוכנים. נוהל חירום יכיל לפחות פרטים אלה:

א. תרשים העסק כולל מיפוי אזורי אחסון החומר המסוכן, אזורי התפעול, כניסות ויציאות;

ב. תרחישים אפשריים של אירועים ואופן הטיפול המתאים לכל אחד מהם (מקרים ותגובות);

ג. מיפוי ופרוט האמצעים הטכניים והציוד לטיפול באירוע ומיקומם, לרבות אמצעי התראה ואמצעי ספיגה;

ד. רשימת גופי החירום וגופי ההצלה ומספרי הטלפון שלהם;

ה. רשימת רצפטורים ציבוריים קרובים לרבות, מבני ציבור, מגורים, מוסדות חינוך, ודרכי ההתקשרות עמם;

ו. רשימת אנשי צוות חירום ודרכי ההתקשרות עמם לטיפול באירוע חומרים מסוכנים, בכל עת;

ז. פרוט ציוד המיגון האישי ומיקומו.

(3) בעל העסק יעדכן את נוהל החירום עם כל שינוי החל באחד מסעיפיו, ובכל מקרה אחת לשנה. בעל העסק ידריך את עובדיו בפרטי הנוהל, יתרגל אותו אחת לשנה לפחות ויפעל על פי הנוהל בעת אירוע חומרים מסוכנים. תאריך העדכון האחרון ירשם על גבי העמוד הראשון של הנוהל.

(4) נוהל החירום יוחזק בשער העסק ובמשרדיו.

(5) בכל מקרה של אירוע חומרים מסוכנים, ידווח בעל העסק באופן מיידי ולא יאוחר מ-15 דקות לאחר גילוי האירוע, למוקד הסביבה של המשרד להגנת הסביבה בטלפון: 6911* (במכשירים ללא כוכבית פעילה: 1222-6911).

(6) לאחר אירוע חומרים מסוכנים, יבצע בעל העסק תחקיר שרישומי מסקנותיו והלקחים ממנו ישמרו בשטח העסק למשך שלוש שנים לפחות, יעמדו לרשות נותן האישור או יימסרו לו, על פי דרישתו.

3.7.22. יומן אירועי חומרים מסוכנים:

3.7.23. בעל העסק ינהל יומן אירועי חומרים מסוכנים (להלן – "היומן"). ביומן ירשמו כל האירועים והתקלות הנוגעים לאירועי חומרים מסוכנים בעסק.

3.7.24. בעל העסק יכלול ביומן לכל הפחות את הפרטים הבאים:

(1) תאריך ושעת גילוי האירוע;

(2) מהות האירוע ותיאורו המפורט כולל מיקומו;

(3) האמצעים שננקטו לטיפול באירוע;

(4) תאריך ושעת סיום האירוע;

(5) חתימת אחראי המשמרת.

3.7.25. בעל העסק ישמור את היומן בעסק שלוש שנים לפחות, ויעמידו לעיון או ימסרו לנותן האישור, לפי דרישתו.

3.8. עמדה לתדלוק עצמי בסולר של רכבי תפעול כדוגמת: מלגוזות וטרקטורים

בפרק זה, "צנרת" –	קו להובלת סולר, לרבות צנרת ניפוק סולר וצנרת מילוי מכלים
-------------------	---

3.8.1. פרק זה יחול על עמדת תדלוק עצמי בסולר של רכבי תפעול כפעילות נלווית לפעילות העסק העומדת בכל אלה:

(1) המיכלים המשמשים אותה עיליים;

(2) הדלק המאוחסן הינו מסוג סולר ותוספיו;

(3) קיבולת האחסון המקסימלית הכוללת הינה נפח של עד 2.2 מ"ק.

3.8.2. תדלוק ומילוי המכלים יתבצעו בשטח העסק על גבי משטחים ייעודיים.

3.8.3. המשטחים כאמור בסעיף 3.8.2 יעמדו בכל אלה:

(1) יהיו אטומים ועמידים בפני החומר המאוחסן על גביהם, לרבות החיבורים בין אבני השפה, תפרי ההתפשטות ואיי משאבות הסולר;

(2) יבנו באופן שתימנע הגעתם של תשטיפים לסביבה;

(3) מנוקזים באמצעות שיפועים לבור איסוף לתשטיפים.

3.8.4. בור איסוף לתשטיפים יעמוד בכל אלה:

(1) יהיה אטום בפני החומרים המאוחסנים בו;

(2) נפחו יהיה מותאם לנפח הנוזלים הצפויים להתנקז עליו;

(3) תכולתו תפונה באופן שוטף ובאופן שתימנע גלישת תשטיפים ממנו לסביבה בכל עת;

(4) תכולתו תפונה למיתקן קדם טיפול המתאים לקליטת סוג השפכים המפונים. הפינוי

יתועד ביומן פסולת חומר מסוכן לפי סעיף 3.7.20(7) תוך ציון כי מקור הפסולת הינו

בור האיסוף של עמדת התדלוק בסולר.

- 3.8.5. המכלים והצנרת בעמדה לתדלוק עצמי יעמדו בדרישות הבאות :
- (1) יהיו אטומים לחומר המאוחסן או מובל בהם ;
 - (2) קיבלו אישור לאטימותו של חומר או ציוד למעבר דלקים שנבדק על-ידי מעבדה בלתי תלויה בהתאם לתקן UL , או תקן אחר שאושר בכתב מראש על-ידי הממונה ;
 - (3) במקרים בהם הצנרת או חלק ממנה אינה חשופה ויזואלית, בעל העסק יבצע בדיקת אטימות לצנרת בהתאם לתקנה 9 לתקנות תחנות דלק. תוצאות הבדיקות יישמרו בשטח העסק, ויוצגו או יימסרו לנותן האישור על פי דרישה.
- 3.8.6. בעל העסק יציב מכלים המכילים סולר בכל עת בתוך מאצרה או על גבי משטח המנוקז לבור איסוף לתשטיפים ; המאצרה ובור האיסוף לתשטיפים ירוקנו כמפורט בסעיף 3.7.11.
- 3.8.7. פתח מילוי המכל יותקן בתחומי המאצרה או בתחום המשטח המנוקז לבור איסוף לפי העניין.
- 3.8.8. פתח המילוי של המכל יהיה סגור, למעט בזמן מילוי או ביצוע עבודות תחזוקה.
- 3.8.9. בעל העסק יבצע בדיקה ויזואלית של תקינות ושלמות משטחי תדלוק של עמדה לתדלוק עצמי או מכלי סולר קטנים, צנרת ומאצרות, אחת לחודש לפחות.
- 3.8.10. בעל העסק ישמור תיעוד של ממצאי הבדיקה היוזואלית והפעולות המתקנות שבוצעו למשך שש שנים לפחות, ויצגו או ימסרו לנותן האישור על פי דרישה.
- 3.8.11. בעל העסק יתקין אקדחי תדלוק מונעי טפטוף לסולר מסוג Dripless Nozzles.
- 3.8.12. בעל העסק יכין נוהל לטיפול במקרה של דליפה או חשש לדליפה, יפעל על פיו ויקיים הדרכות לעובדים בכל הנוגע למניעת מפגעים סביבתיים על פי הנוהל. הנוהל ותיעוד בדבר קיום ההדרכות, לרבות תאריכים, משתתפים ונושאים שהועברו יישמרו בשטח העסק, ויוצגו או יימסרו לנותן האישור על-פי דרישה.
- 3.9. פסולת מוצקה שאינה מכילה חומר מסוכן**
- 3.9.1. בעל העסק יאחסן פסולת בעסק במכלים המותאמים לסוג הפסולת וכמותה ובאופן שימנע מפגעים לסביבה לרבות, מטרדי ריח, מזיקים, או פיזור פסולת ותשטיפים לסביבה.
- 3.9.2. בעל העסק יאסוף ויפנה פסולת מהעסק בהתאם לסוג הפסולת, בתדירות אשר תמנע מפגעים סביבתיים.
- 3.9.3. בעל העסק יפנה פסולת מהעסק באמצעות מוביל פסולת מורשה לפי כל דין לאתר לטיפול בפסולת, אתר סילוק פסולת או לתחנת מעבר לפסולת המורשים על פי כל דין.
- 3.9.4. בעל העסק ישמור בשטח העסק קבלות על הפינוי וקליטת הפסולת, לתקופה של שלוש שנים לפחות, ויצגם או ימסרם לנותן האישור, על פי דרישתו.
- 3.9.5. בעל העסק לא יבצע שריפת פסולת בתחום העסק או מחוצה לו, שלא במיתקן ייעודי לשריפת פסולת המאושר לפי כל דין.

3.10. אסבסט

בפרק זה :	
"החוק"-	חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א- 2011 ;
"אסבסט", "אסבסט פריד", "אסבסט צמנט", "המנהל", "עבודת אסבסט" ו" פסולת אסבסט"	כהגדרתם בחוק ;
"מבנה אסבסט"	מבנה המכיל אסבסט המצוי בתחום העסק ;

- 3.10.1. בעל העסק יפעל בהתאם להוראות לפי חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011, בעניין אסבסט המצוי בתחום העסק, ובכלל זה –
- 3.10.2. בעל עסק לא יתקין אסבסט, מוצר המכיל אסבסט או פסולת אסבסט ולא יבנה באסבסט בין אם לשימוש חדש ובין לצורך תיקון, שיפוץ או חידוש לשימוש קיים.
- 3.10.3. בעל העסק לא ימכור, לא יסחור ולא ימסור לאחר אסבסט ו/או פסולת אסבסט.
- 3.10.4. אסבסט פריך שהותקן לצורך בידוד תרמי - בעל העסק יפעל בהתאם להוראות סעיף 5 לחוק, לרבות:
- (1) ידווח למנהל באופן מיידי על נוכחות אסבסט פריך בעסק.
 - (2) יפסיק שימוש באסבסט פריך, יסירו ויטמינו לא יאוחר מתאריך 4.8.2021;
 - (3) יערוך באמצעות מפקח אסבסט פריך בדיקה לאיתור שימוש קיים באסבסט במתקן תעשייתי (דוד, צנרת וכדומה, פעיל או לא, בשטח המפעל או מחוצה לו) שיש בו בידוד תרמי שהותקן עד תום שנת 1990;
 - (4) יערוך רישום של ממצאי הבדיקה, יסמן את המתקנים שיש בהם אסבסט ויעדכן את הרישום והסימון מעת לעת.
 - (5) יבצע כל פעולה נדרשת אחרת למניעת מפגע אסבסט, ובכלל זה יתחזק את החיץ שבין האסבסט לאוויר באופן שימנע כל אפשרות לשחרור סיבי אסבסט לאוויר.
- 3.10.5. בעל העסק לא יבצע פעולות קידוח, חיתוך, שיוף, ליטוש, ניסור, חיתוך והשחזה, במוצרים ובמבנים המכילים אסבסט.
- 3.10.6. בעל העסק יטפל במפגע אסבסט לאלתר, בהתאם להוראות החוק.
- 3.10.7. בעל העסק המחזיק במבנה המכיל אסבסט צמנט, יחזיק את מבנה האסבסט במצב תקין, ללא שברים וסדקים. מבלי לגרוע מהוראה זו, נמצאו בעסק לוחות אסבסט צמנט פגומים יפעל בעל העסק בתוך 3 חודשים מרגע גילויים באחת האפשרויות הבאות:
- (1) לתיקון האסבסט ולאיתוס הסדקים והשברים;
 - (2) להסרת האסבסט ולסילוקו לפי הוראות החוק, באמצעות קבלן אסבסט צמנט, לאחר שהגיש בקשה להיתר עבודה באסבסט ובהתאם לתנאי ההיתר.
- 3.10.8. בעל העסק ינהל יומן רישום של עבודת אסבסט שהתבצעה בשטח העסק וישמור העתק בקשה להיתר עבודה באסבסט, היתר העבודה באסבסט, ודו"ח מסכם של קבלן האסבסט. בעל העסק ישמור את המסמכים האמורים בעסק למשך תקופה של 3 שנים לפחות, ויציגם או ימסרם לנותן האישור על פי דרישתו.
- 3.10.9. בעל העסק ידווח באופן מיידי במקרה של, שריפה של אסבסט או של מבנה המכיל אסבסט, למוקד הסביבה של המשרד להגנת הסביבה, בטלפון 6911* ויפעל בהתאם להנחיות המשרד.
- 3.11. רעש**
- 3.11.1. בעל העסק יפעיל את העסק באופן שלא יגרם רעש בלתי סביר כהגדרתו בתקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר), התש"ן – 1990.
- 3.11.2. בעל העסק יפעיל את העסק באופן שלא יגרם רעש כאמור בתקנות למניעת מפגעים (מניעת רעש), התשנ"ג – 1992.
- 3.12. שמירת מסמכים, הגשת מסמכים ודיווח**

3.12.1. ככלל, בכל מקום בו צוין בתנאים אלה, כי יש להעביר מסמכים ודיווחים לנותן האישור, או במקרים בהם בעל העסק נדרש לקבל אישור מנותן האישור, יש להעביר את המסמכים והמידע ולקבל את אישור נותן האישור – ממי שהוא נותן האישור עובד היחידה הסביבתית ברשות המקומית הרלוונטית (לרבות איגוד ערים). בהיעדר עובד כאמור, למרכז תעשיות ורישוי עסקים במחוז הרלוונטי של המשרד להגנת הסביבה, במדיה דיגיטלית. אין באמור כדי לגרוע מנותן האישור עובד המשרד להגנת הסביבה, לקבל מסמכים ודיווחים על פי דרישתו.

3.12.2. בעל העסק ישמור את הנהלים כלהלן בכל עת בשטח העסק ויעמידם לעיון או ימסרם לנותן האישור על פי דרישתו:

(1) נהלים למניעה וטיפול באירועי שחרור חומר מזהם קרקע, לקרקע בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.5.6.

(2) נוהל תחזוקה והפעלה של מערכות יניקה ומתקני טיפול בגזים בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.2.3.

(3) נוהל איסוף מי גשמים מהמאצרה בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.7.11(2).

(4) נוהל חירום לטיפול באירוע חומרים מסוכנים בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.7.21(2).

(5) נוהל לטיפול במקרה של דליפה או חשש לדליפת סולר בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.8.12.

3.12.3. בעל העסק ישמור את היוםנים כלהלן בכל עת בשטח העסק ויעמידם לעיון או ימסרם לנותן האישור על פי דרישתו:

(1) יומן פנוי פסולת חומר מסוכן מהעסק בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.7.20(7).

(2) יומן פינוי תשטיפי סולר מבור איסוף בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.8.4(4).

(3) בעל העסק ישמור קבלות על רכישת צבעים וממסים בעסק בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.6.14(1).

(4) בעל העסק ישמור קבלות על פינוי וקליטת שפכים סניטריים בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.4.2(2).

(5) בעל העסק ישמור קבלות על פינוי וקליטת תשטיפים בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.4.3(4).

(6) בעל העסק ישמור קבלות על טיפול שוטף במתקני הטיפול בגזי פליטה בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.6.15(2)ב.

(7) בעל העסק יחזיק גיליונות בטיחות לכל החומרים המסוכנים בעסק בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.7.5.

(8) בעל העסק ישמור העתקים של כל "אישורי המנהל" לפינוי פסולת חומר מסוכן בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.7.20(6)א.

3.12.4. בעל העסק ישמור תיעוד ממצאי בדיקה ויזואלית של תקינות ושלמות העמדה לתדלוק עצמי על כל מרכיביה כמפורט ובהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.8.10.

3.12.5. בעל העסק ישמור תיעוד הדרכות עובדים בנושא מניעת מפגעים סביבתיים וקיום נוהל לטיפול בדליפת סולר בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.8.12.

3.12.6. נתונים, סקרים, תכניות, דוחות ומסמכים שעל בעל העסק להכין ולהעביר או להציג לנותן האישור על פי דרישתו:

- (1) סקר היסטורי וסקר קרקע או גז קרקע בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.5.9(2).
- (2) במקרה בו נמצא זיהום קרקע, תכנית לשיקום קרקע מזוהמת בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.5.8(3).
- (3) תכנית למניעה וצמצום של פליטת ריחות בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.6.12(2).
- (4) סקר ריחות במקרים של חשש לריח חזק או בלתי סביר בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.6.12(3).
- (5) חישובי התאמה בין מפרט הארובה ונתוני הפליטות לפי סעיף 5.5.3 ב-TA-Luft 2002, בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.6.10(4).
- (6) רישום של כל תוצאות בדיקת מזהמי אוויר בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.6.15(2)ג.
- (7) רישום של כל אירוע בו הייתה תקלה במערכת המשמשת למניעת פליטת מזהמי אוויר מהעסק בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.6.14(4)ב.
- (8) רישום של עבודה באסבסט שהתבצעה בשטח העסק בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.10.8.
- 3.12.7. להלן רשימת המצבים בהם על בעל העסק **להעביר דיווח** לנותן האישור :
 - (1) **בעסק בו צריכת הממסים עולה על 15 טון לשנה** - דווח למוקד הסביבה המשרד להגנת הסביבה (*6911) על תקלות כאמור בסעיף 3.6.14(1), עם גילוי התקלה ולא יאוחר מ-24 שעות ממועד גילוי התקלה.
 - (2) דווח תוך 15 דקות על כל אירוע חומרים מסוכנים, בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.7.21(5).
 - (3) דווח מידית על נוכחות אזבסט פריך בעסק בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.10.4(1).
 - (4) דווח מידית במקרה של שריפת אסבסט או מבנה המכיל אסבסט בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.10.9.
- 3.12.8. להלן מפורטים כלל המקרים אשר על בעל העסק לבקש **אישור מראש בכתב** :
 - (1) אישור מראש על פינוי פסולת חומר מסוכן ליעד שאינו אתר הפסולת הרעילה בהתאם לנדרש במסגרת סעיף 3.7.20(4).

פרק 4 - משרד העבודה

- 4.1. **הוראות חוק הנוגעות לעניין**
 - 4.1.1. פקודת הבטיחות בעבודה, התש"ל-1970 (להלן – פקודת הבטיחות בעבודה) ותקנותיה.
 - התקנות העיקריות הרלוונטיות למפרט זה הן :
 - (1) תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז-1997.
 - (2) תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן-1990.
 - (3) תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז-2007, (להלן - תקנות עבודה בגובה).

- (4) תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בממסים פחמימניים ארומטיים מסוימים), התשנ"ג-1993.
- (5) תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984.
- (6) תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה על גגות שבירים או תלולים), התשמ"ו-1986.
- (7) תקנות הבטיחות בעבודה (מכירה והשכרה של מכונות, מתקנים וציוד), התשס"א-2001.
- (8) תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתרים), התשנ"ג-1992, (להלן – תקנות העגורנאים).
- (9) תקנות הבטיחות בעבודה (הרמת בני אדם במלגזות), התשמ"ג-1983.
- (10) תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011.
- (11) תקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות, סיווג, אריזה, תווי סימון של אריזות), התשנ"ח-1998.
- (12) תקנות הבטיחות בעבודה (נוחיות), התשכ"ה-1965.
- (13) תקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה), התשמ"ח-1988.
- 4.1.2. חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן – חוק הארגון) ותקנותיו. התקנות העיקריות הרלוונטיות למפרט זה הן:
- (1) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999, (להלן – תקנות מסירת מידע).
- (2) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996, (להלן – תקנות ממונים על הבטיחות).
- (3) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ועדות בטיחות ונאמני בטיחות), התשכ"א-1960.
- (4) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013, (להלן – תקנות תכנית לניהול בטיחות).
- 4.1.3. פקודת תאונות ומחלות משלח יד (הודעה), 1945 ותקנותיה:
- (1) תקנות מחלות מקצוע (חובת הודעה – רשימה נוספת), התש"ס-1980.
- (2) תקנות התאונות ומחלות משלח יד (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה), התש"א-1951.
- 4.1.4. תקנות רישוי עסקים (אחסנת נפט), התשל"ז-1976, (להלן – תקנות אחסנת נפט).
- 4.1.5. תקנות עבודת הנוער (עבודות אסורות ועבודות מוגבלות), התשנ"ו-1995.
- 4.1.6. תקנות עבודת נשים (עבודות אסורות, עבודות מוגבלות ועבודות מסוכנות), התשס"א-2001.

4.2. הגדרות

- 4.2.1. **אבזר הרמה** – התקן כלשהו המשמש או הנועד לשמש במישרין או בעקיפין לחיבור עומס להתקן הרמה ואינו מחובר דרך קבע לעומס, לרבות מענב, שרשרת, מענב חבל, טבעת, וו, מענב אונקל, סגיר, סביבול, מנעול סבב, עין הרמה, משולשת, חוליה, מלקחות לוח,

מלקחות קורה, מלקחות מספריים, כלי קיבול להרמת חומרים או ציוד, דלי מלקחיים, בורג עין, קורת הרמה, מסגרת הרמה וכל התקן דומה המהווה חלק של התקן הרמה או אמצעי תליה, ולרבות תמיכה של התקן הרמה שבו משטח עבודה או במה.

4.2.2. **בדיקות סביבתיות תעסוקתיות** - פעולות המבוצעות בידי בודק מעבדתי מוסמך לשם מיפוי חשיפת העובדים לגורמים מזיקים וכן מדידת רמת החשיפה המשוקללת, רמת החשיפה לזמן קצר ותקרת החשיפה במקום העבודה, הכוללות סקר מקדים מעודכן וניטור סביבתי של גורמים מזיקים שנערך בהתאם לממצאיו.

4.2.3. **בדיקות רפואיות** - בדיקות שמתבצעות ע"י רופא מורשה או ע"י שירות רפואי מוסמך, לרבות בדיקות טוקסיקולוגיות-ביולוגיות.

4.2.4. **בודק מוסמך** - אדם שמפקח עבודה ראשי הסמיכו בכתב לערוך בדיקות וניסויים, כמפורט בפקודת הבטיחות בעבודה.

4.2.5. **בודק מעבדתי מוסמך** - עובד מעבדה מוסמכת בעל הסמכה תקפה ממפקח העבודה הראשי במשרד העבודה והרווחה, לערוך בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות במקומות עבודה.

4.2.6. **בעל עסק** - כהגדרתו בפרק א', לרבות המחזיק במקום העבודה.

4.2.7. **גורמים מזיקים** - גורמים כימיים ופיזיקאליים מזיקים, הנמצאים במפעל, ואשר העובדים עלולים להיחשף אליהם בזמן העבודה והם רשומים בספר, בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה של תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011 ו/או ובאחת מתקנות הבטיחות בעבודה, גהות תעסוקתית ובריאות העובדים.

4.2.8. **הספר** - Threshold Limit Values for Chemical Substances and Physical Agents & Biological Exposure Indices ACGIH, כתוקפו מזמן לזמן לפי עדכנו השנתי, שעותק שלו מופקד לעיון הציבור במשרדי מינהל הבטיחות והבריאות התעסוקתית בירושלים, תל אביב, באר שבע וחיפה, וכן במרכז למידע של המוסד לבטיחות וגהות בתל אביב, והפניה אליו מצויה באתר האינטרנט של משרד העבודה והרווחה. הנוסח התקף האחרון שאליו יש הפניה כאמור, הוא הנוסח המחייב.

4.2.9. **התקני בטיחות** - התקן קבוע, אוטומטי או משולב, המגן באופן בטוח על כל חלק של מכונה, תהליך או ציוד אחר, העשוי להוות סכנה לעובדים ולנמצאים בסביבה המסוכנת, העונה על דרישות החקיקה בנושא, תקנים רלוונטיים, הוראות יצרן, כללי מקצוע מקובלים או נהלים מקצועיים שפורסמו.

4.2.10. **טיפול** - אחסון, סידור, הרכבה, תיקון, ציפוי, פירוק, חידוש או ניקוי.

4.2.11. **טלטול** - הובלה, הולכה, שינוע, העברה ממקום למקום, מילוי, הרקה, העמסה או פריקה.

4.2.12. **מדריך עבודה בגובה** - מי שמוסד להכשרה נתן לו תעודת הכשרה לשמש מדריך באחד או יותר מתחומי העבודה שנקבעו בתקנות עבודה בגובה, והוא רשום במרשם.

4.2.13. **מחזיק במקום העבודה** - כל אחד מאלה:

(1) המעסיק.

(2) במפעל - הבעל או התופש כמפורט בסעיפים 219 עד 221 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970.

- (3) בעל מקום העבודה.
- (4) המנהל בפועל את מקום העבודה.
- (5) אדם שבהשגחתו או בפיקוחו פועל מקום העבודה.
- (6) המנהל בפועל של תאגיד, אם המפעל מצוי בבעלות תאגיד.
- 4.2.14. **מחלת משלח יד** - מחלה הנזכרת בתוספת שבתקנות מחלות מקצוע (חובת הודעה - רשימה נוספת), התש"ס-1980, או מחלה אחרת כלשהי שעליה הוחלו הוראות סעיף 5 לפקודת התאונות ומחלות משלח היד (הודעה), 1945.
- 4.2.15. **מיתקן חשמלי** - מיתקן המשמש לשם ייצור חשמל, הולכתו, הפצתו, צריכתו, צבירתו או שינויו (טרנספורמציה), לרבות מבנים, מכונות, מכשירים, מצברים, מוליכים, אבזרים, וציוד חשמלי קבוע או מיטלטל הקשורים במיתקן.
- 4.2.16. **מיתקן לחץ** - דוד קיטור, קולט אוויר, קולט קיטור.
- 4.2.17. **מכונה** - כל מכונה, התקן וציוד, לרבות התקן מכני ורצועת הנעה.
- 4.2.18. **מכונת הרמה** - התקן הרמה, לרבות עגורן, קילון, תלת-רגל, התקן משיכה, מחפר עגורן, מחדיר כלונסאות, כננת, מלגזה, גלגלת, גלגלת שרשרת, גלגלת כבלים, גלגילון, מסוע עילי, מסילת כבל, חבל עילי וכל מכונה אחרת שיכולה באמצעות אבזר הרמה להרים עומס, להורידו או להחזיקו תלוי.
- 4.2.19. **מכין התכנית לניהול בטיחות** - בעל השכלה וניסיון בתחום הבטיחות והבריאות התעסוקתית לפי תקנה 4 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013.
- 4.2.20. **ממונה על הבטיחות** - בעל אישור כשירות שנתמנה בידי מעסיק לממונה על הבטיחות, הגהות ובריאות העובדים במפעל, בהתאם לסעיף 25(א) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה ולפי תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996.
- 4.2.21. **מעבדה מוסמכת (משרד העבודה והרווחה) (להלן – מעבדה מוסמכת)** - מעבדה לגהות תעסוקתית של משרד העבודה והרווחה וכל מעבדה אחרת שמפקח העבודה הראשי הסמיכה לבצע בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות של ריכוזי החומר באוויר במקומות עבודה.
- 4.2.22. **מעסיק** - לרבות חבר בני אדם ונציגו החוקי של מעסיק שנפטר, ולרבות מחזיק או תופש במקום עבודה.
- 4.2.23. **מעלית** - מתקן המשמש לתנועת בני אדם או טובין בין מסילות קבועות, אשר לו תא או דוכן הנע במסלול מאונך או כמעט מאונך, ותנועתו מוגבלת על-ידי מכוון.
- 4.2.24. **מפעל – משרד העבודה והרווחה (להלן – מפעל או עסק)** - מפעל או חצרים שבהם או בתחומי הגדר שלהם או מסביב להם עובדים בני-אדם בעבודת כפיים בתהליך המשמש לעשיית מצרך או חלק של מצרך, שינויו, תיקונו, עיטורו, גימורו, ניקויו, רחיצתו, פירוקו, הריסתו או הכשרתו למכירה, או הכרוך באלה, ונתקיימו בהם שני אלה:
- (1) פעולת המפעל היא דרך משל-יד או לשם השתכרות.
 - (2) אם מועסקים שם עובדים שכירים - יש למחזיק במקום העבודה זכות גישה או זכות שליטה, לרבות המפעלים המפורטים בסעיף 3 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970.

4.2.27. **מקרה מסוכן** - מקרה כלשהו מהמקרים הנמנים בתקנות התאונות ומחלות משלח יד (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה), התשי"א-1951.

4.2.29. **נאמן בטיחות** - מי שנאמן לענייני בטיחות או גהות מכוח סעיפים 19 או 20 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954.

4.2.31. **סיכונים** - סיכוני בטיחות ובריאות הנובעים משימוש בצידוד, בחומר, בתהליך ייצור או בכל גורם אחר במקום עבודה.

4.2.33. **עבודה בגובה** - כל עבודה, לרבות גישה למקום עבודה, שבשלה עלול עובד ליפול לעומק העולה על שני מטרים, ולרבות עבודה כאמור :

(2) המצריכה הטיית גוף האדם ביותר מ-45 מעלות מעבר לגדר או למעקה של משטח העבודה או מדרכת המעבר, לפי העניין.

4.2.34. **עבודה בגורם מזיק** - ייצור, שימוש, עיבוד, טיפול, טלטול או עבודות תחזוקה.

(1) עגורן צריח (Tower Crane).

(2) עגורן נייד (Mobile Crane) אופני, זחלי או חצי-זחלי.

(3) עגורן גשר עילי ועגורן שער.

(4) עגורן להעמסה עצמית.

4.2.36. **עובד** - לרבות עובד קבלן כוח אדם, עובד קבלן חיצוני, עובד עצמאי.

4.2.37. **עובד בגורם מזיק** - כל עובד החשוף לאחד או יותר מן הגורמים המזיקים בריכוז העולה על רמת הפעולה הסביבתית התעסוקתית, או שעובד במגע או בחשיפה, או תוך אפשרות של מגע או חשיפה לגורם בעבודה או בתהליך עבודה מן הנקובים בתוספות לתקנות בטיחות בעבודה, גהות תעסוקתית ובריאות העובדים, והוא עובד עבודה חלקית או מלאה ביום

עבודה של 8 שעות מתוך יממה, במשך מספר שעות לשנה כמפורט בתקנות בטיחות בעבודה, גהות תעסוקתית ובריאות העובדים.

4.2.38. **רופא מורשה** - רופא מומחה לרפואה תעסוקתית, וכן רופא של שירות רפואי מוסמך ששר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, בהסכמת שר הבריאות, הרשו לעניין תקנות גהות תעסוקתית.

4.2.39. **רמת הפעולה** - רמה של מחצית החשיפה המשוקללת המרבית המותרת או, אם לא נקבע ערך לחשיפה המשוקללת המרבית המותרת, מחצית תקרת החשיפה המותרת של הגורמים המזיקים הנקובים בתוספת הראשונה ובחלק א' בתוספת השנייה בתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011.

4.2.40. **רעש מזיק** - רעש שמפלסו גבוה מהערכים המותרים בתקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התש"ס-2000, העלול לגרום לנזק בריאות לעובד החשוף לו במקום עבודתו.

4.2.41. **שירות רפואי מוסמך** - כל אחד מאלה:

(1) מרפאה לרפואה תעסוקתית הפועלת במסגרת קופת חולים, כהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.

(2) מוסד רפואי, ששר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, בהסכמת שר הבריאות, הסמיכו לביצוע בדיקות רפואיות לעניין תקנות אלה.

4.2.42. **תאונת עבודה** - תאונה שאירעה לעובד תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו אצל מעסיקו או מטעמו, ולעובד עצמאי עקב עיסוקו במשלח ידו.

4.2.43. **תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים – למפרט זה** - כל אחת מאלה:

(1) תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011.

(2) תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984.

(3) תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים בממסים פחמימניים ארומטיים מסוימים), התשנ"ג-1993.

4.3. כללי

4.3.1. בעל עסק יקיים כהלכה את כל הוראות החקיקה הנוגעות לעניין לגבי סוג העסק שלו, לפי מספר העובדים, תהליכי העבודה, גורמים מזיקים, ציוד ומכונות, תנאי רווחה וכדומה.

4.3.2. דרישות בעניין הבטיחות והבריאות התעסוקתית חלות הן ביחס לעובדים והן ביחס לנמצאים במקום העסק וסביבתו. לכן, גם לגבי מבקרים במקום העסק שאינם עובדים ינקטו לגביהם אמצעי בטיחות וגהות ע"י בעל העסק.

4.4. תנאים מוקדמים

4.4.1. לא יתחיל בעל עסק לתפוש חצרים כמפעל ולא יתחיל להשתמש בחצרים כמפעל אלא אם נמסרה, לפחות עשרה ימים מראש, הודעה בכתב למפקח עבודה אזורי או אם התיר המפקח בכתב לתפוש או להשתמש כאמור לפני תום עשרת הימים, בהתאם לדרישת סעיף 195 לפקודת הבטיחות בעבודה.

- 4.4.2. בעל עסק יתקין נקודות נאותות ונגישות לצורך הספקת מים ראויים לשתייה, שהגישה אליהן נוחה לכל העובדים במפעל, בהתאם לדרישת סעיף 136 לפקודת הבטיחות בעבודה.
- 4.4.3. בעל עסק יתקין ויקיים נוחיות מספיקות ונאותות לשימוש כל העובדים בעסק, נפרדות לגברים ולנשים, תקינות ובמצב נקי בכל עת, כנדרש בתקנות הבטיחות בעבודה (נוחיות), התשכ"ה-1965.
- 4.4.4. בעל עסק, שמבוצע בו תהליך מסוכן לבריאות, יקצה לרשות העובדים מקום מתאים לאכילת ארוחותיהם, ובו שולחנות וכסאות במספר מספיק לשימוש העובדים, בהתאם לדרישת סעיף 158 לפקודת הבטיחות בעבודה.
- 4.4.5. בעל עסק ירכוש ויתקין בעסק ארגזי עזרה ראשונה, נגישים במהירות ובקלות בעת הצורך, עם תכולה הנדרשת בתקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה), התשמ"ח-1988, בהתאם למספר העובדים.
- 4.4.6. בעל עסק יתקין אמצעי יניקה, ניקוז ופליטה טובים ויעילים, סמוך ככל האפשר למקום הימצאותו של הגורם המזיק וכן יתקין מערכות אוורור יעילות בכל מקומות העבודה והשהיה של העובדים החשופים לגורם מזיק, בהתאם לדרישות תקנה 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

4.5. תנאים ברישיון

4.5.1. ארגון מערך הבטיחות

(1) תנאי תשתית

(א) בעל עסק לא יאחסן נפט כהגדרתו בתקנות אחסנת נפט אלא במקום שאישר מפקח עבודה ובהתאם לדרישות פרקים ב' עד ח' לתקנות אחסנת נפט לפי סוג אחסון הנפט הרלוונטי לעסק. בעל עסק לא יבצע שינויים במיתקן נפט אלא באישור מפקח עבודה.

(ב) בעל עסק יאחסן חומר מסוכן כהגדרתו בחוק חומרים מסוכנים, במקום בר-פיקוח, רחוק ממקור חום ואש, עם שילוט מתאים.

(2) תנאים תפעוליים

(א) בעל עסק לא יפעיל עסק מהסוג המפורט בתקנה 4 לתקנות ממונים על הבטיחות אלא לאחר שמינה ממונה על הבטיחות בעל אישור כשירות תקף באמצעות הטופס "הודעה על מינוי ממונה בטיחות" ולאחר שקיבל אישור ממפקח עבודה אזורי על המינוי.

(ב) בעל עסק מהסוג המפורט בתקנה 4 לתקנות ממונים על הבטיחות יעסיק ממונה על הבטיחות בהיקף העסקה כנדרש בנוהל היקף העסקת ממונים על הבטיחות של משרד העבודה והרווחה.

(ג) בעל עסק שמינה ממונה על הבטיחות יקיים את חובותיו כמפורט בתקנה 11 לתקנות הממונים על הבטיחות.

(ד) בעל עסק לא יפעיל מכונת הרמה המופעלת בכוח מכני, חשמלי, הידראולי או פניאומטי, למעט עגורן אלא בידי אדם העונה לדרישות שפורטו בתקנה 18(ב)

לתקנות העגורנאים ושמונה בידי בעל עסק למטרה זו באמצעות הטופס "מינוי מפעיל מכונת הרמה".

(ה) בעל עסק לא יפעיל מקום עבודה כהגדרתו בתקנות תכנית לניהול הבטיחות אלא כשבידיו תכנית לניהול בטיחות אשר הוכנה בידי מכין תכנית לניהול בטיחות, בהתאם להוראות חובה בתכנית בטיחות המפורטות בתקנה 5 לתקנות תכנית לניהול בטיחות.

(ו) בעל עסק במקום עבודה כהגדרתו בתקנות תכנית לניהול הבטיחות ימלא אחר דרישות תקנה 3 לתקנות תכנית לניהול בטיחות.

(ז) בעל עסק בו מועסקים לפחות 25 עובדים, יקים ועדת בטיחות כנדרש בסעיף 10 לחוק הארגון ויכשיר נאמני בטיחות כנדרש בתקנה 4 לתקנות מסירת מידע. מזכיר הועדה ידווח על הקמת הועדה כאמור בסעיף 2.4.6.1.

(ח) בעל עסק ימנה "אדם כשיר" כהגדרתו בסעיף 38(ב) לפקודת הבטיחות בעבודה באמצעות כתב מינוי לאדם כשיר, לבצע פעולה במכונות שבתנועה ובממסרת שבתנועה כשאינן מגודרות.

(ט) בעל עסק לא יעסיק עובד בחומר או בצידוד או בביצוע תהליך עבודה, שבהם קיימים סיכונים, אלא אם מסר לעובד תמצית מידע בכתב אודות הסיכונים אליהם העובד עלול להיות חשוף בעסק, לכל המאוחר ביום תחילת עבודתו, באמצעות נהלים והוראות עבודה ובטיחות מעודכנים, בהתאם לדרישת תקנה 7 לתקנות מסירת מידע.

(י) בעל עסק יקיים הדרכה לעובד החשוף לסיכונים, המותאמת לתפקידו ולסיכונים אליהם הוא חשוף, בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם באמצעות בעל מקצוע מתאים ויוודא כי כל עובד הבין את הסיכונים והוא בקיא בנושא ההדרכה וכי הוא עובד על פיה. בעל העסק יחזור ויקיים הדרכה כאמור בהתאם לצורכי העובדים ולפחות אחת לשנה אלא אם נקבע אחרת בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים, והכל בהתאם לדרישות תקנות מסירת מידע.

(יא) בעל עסק ינהל פנקס רישום הדרכה בהתאם לתקנה 6 לתקנות מסירת מידע.

(יב) בעל עסק יחזיק במקום עבודה גיליון בטיחות (SDS) של כל חומר מסוכן, כהגדרתו בחוק חומרים מסוכנים, תשנ"ג-1993 (להלן – חוק חומרים מסוכנים), הנמצא במקום העסק; העתק מהגיליון יוחזק במקום נגיש ובהישג ידם של העובדים במקום העבודה, בהתאם לדרישות תקנות 3 ו-6 בתקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות, סיווג, אריזה, תווי סימון של אריזות), התשנ"ח-1998.

(יג) בעל עסק יסמן חומרים, ציוד ותהליכי עבודה מסוכנים במקום העבודה בתוויות או בשלט אזהרה מתאימים ומובנים, וכן יתקין שלטי הדרכה לשימוש בציוד מגן אישי כנדרש בתקנה 8 לתקנות מסירת מידע.

(יד) בעל עסק יקבע נהלי עבודה ונהלי בטיחות וגהות ברורים וכתובים בעניין אחסון כלים, חומרי גלם, תוצרת ונהלים לשינוע, יבצע בקרה על יישומם בבית העסק ויעדכן אותם בהתאם לצורך.

4.5.2. בטיחות

(1) תנאי תשתית

- (א) בעל עסק יתקין ויקיים מיתקן חשמלי, בהתאם לדרישות תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן-1990. בעל עסק יקיים את המיתקן החשמלי במצב תקין בכל עת.
- (ב) בעל עסק יתקין אמצעי גישה בטוחים ומעברים נוחים וחופשים ממכשולים לכל מקום שאדם צריך לעבור בו, בהתאם לסעיף 49 לפקודת הבטיחות בעבודה.
- (ג) בעל עסק יבצע עבודה במקום מוקף, על פי הדרישות המופיעות בפקודת הבטיחות בעבודה, בפרק ג' - סימן ח'.
- (ד) בעל עסק יבצע עבודה בגובה על פי הדרישות המופיעות בתקנות עבודה בגובה ולפי סוג עבודה בגובה הרלוונטי.

(2) תנאים תפעוליים

- (א) בעל עסק לא יעסיק עובד בעבודה בגובה אלא לאחר שהעובד קיבל הדרכה בידי מדריך עבודה בגובה והונפק לעובד "אישור על הדרכת עובד לביצוע עבודה בגובה" בתוקף המעיד על תחומי ההדרכה שאותם קיבל, בהתאם לתקנה 5 לתקנות עבודה בגובה.
- (ב) בעל עסק לא יפעיל מכונות, ציוד וכלי עבודה אלא לאחר שהתקין התקני בטיחות ומיגון מתאימים המונעים מגע בין העובד לבין חלקים טעוני גידור, כהגדרתם בסעיף 37 לפקודת הבטיחות בעבודה, לפי הוראות החקיקה הרלוונטית הנוגעות לעניין, תקנים וכללי המקצוע המקובלים.
- (ג) בעל עסק יחזיק התקני בטיחות ומיגון עבור חלקים טעוני גידור, המוזכרים בסעיף 4.5.2. (ב') תקינים, כל עוד אלו מצויים בתנועה או בשימוש, בהתאם לדרישת סעיף 44 לפקודת הבטיחות בעבודה.
- (ד) בעל עסק לא ימכור, לא ישכור ולא ישכיר מכונה או פריט כהגדרתם בתקנות הבטיחות בעבודה (מכירה והשכרה של מכונות, מיתקנים וציוד), התשס"א-2001 אלא אם ממלאים אחר דרישות פקודת הבטיחות בעבודה או תקנותיה לרבות תקן רשמי, ככל שקיים. ככל שהמכונה או הפריט ממלאים אחר דרישות הפקודה האמורה, בעל העסק יצרף הוראות הפעלה, אחזקה ובטיחות בשפה העברית. למכונה או פריט מיובאים, יצורפו הוראות אלו בשפה האנגלית.
- (ה) בעל עסק הנדרש לטלטל חומר מסוכן, כהגדרתו בחוק חומרים מסוכנים, יעשה זאת בכלים ובאמצעים בטוחים ומתאימים.
- (ו) בעל עסק לא יפעיל מעלית, מכונת הרמה, אביזר הרמה ומיתקן לחץ (להלן - כלים טעוני בדיקה תקופתית) אלא אם נבדקו בתדירות שנקבעה בפקודת הבטיחות בעבודה ונמצאו תקינים בידי בודק מוסמך.
- (ז) בעל עסק יחזיק בעסק את תסקירי הבדיקה התקפים של הכלים טעוני בדיקה תקופתית השייכים לעסק כאמור בסעיף 4.6.2.
- (ח) בעל עסק יבצע תחזוקה שוטפת, על פי הוראות יצרן, לכלים טעוני בדיקה תקופתית.

(ט) בעל עסק יספק ציוד מגן אישי מתאים לכל עובד החשוף לסיכונים בעסק. ציוד מגן אישי יהיה באיכות נאותה, חזק ועמיד ובעל מבנה ותכונות למתן הגנה נאותה מפני הסיכונים שאותם הוא בא למנוע. בנוסף, יותאם הציוד, לפי תפקידו וצורתו, לאיבר הגוף של העובד שעליו הוא נועד להגן, וכן לסיכון שאותו הוא נועד למנוע. ציוד מגן אישי יהיה בכמות מספקת לכל העובדים החשופים לסיכונים. ציוד מגן אישי יעמוד בדרישות תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז-1997, ובהוראות התקן הרלוונטי לציוד, ככל שקיים ויתוחזק באופן המבטיח תקינותו, לרבות על פי הוראות יצרן הציוד. בעל העסק יחייב כל עובד החשוף לסיכונים בעסק להשתמש בציוד מגן אישי.

4.5.3. בריאות תעסוקתית

(1) תנאי תשתית

- (א) בעל עסק בו מתבצעת עבודה בגורם מזיק, יתקין וינקוט אמצעי גיהות תעסוקתיים המפורטים בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים רלוונטיות לתחום העיסוק של העסק.
- (ב) בעל עסק יתקין תאורה מספיקה ונאותה, טבעית או מלאכותית בכל חלק במפעל, בהתאם לדרישת סעיף 28 לפקודת הבטיחות בעבודה.
- (ג) בעל עסק יקיים מידת חום סבירה בכל עמדת עבודה במפעל בהתאם לסעיף 30 לפקודת הבטיחות.

(2) תנאים תפעוליים

- (א) בעל עסק יחזיק את המפעל במצב נקי, בהתאם לדרישת סעיף 16 לפקודת הבטיחות בעבודה.
- (ב) בעל עסק יאסוף ויסלק פסולת המכילה גורמים מזיקים מתחנות העבודה, כך שלא ייגרם מטרד או נזק לבריאות העובד, בהתאם לדרישת תקנה 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.
- (ג) בעל עסק יתחזק וישמור אמצעי גיהות תעסוקתיים כאמור בסעיף 4.5.3(א1), במצב תקין, על פי כללי המקצוע המקובלים, בהתאם לדרישת תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים.
- (ד) בעל עסק לא יעסיק עובד בגורם מזיק מבלי שהעובד עבר בדיקה רפואית בידי רופא מורשה בתדירות שנקבעה בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העסק ובתנאי שהעובד נמצא מתאים לעבודתו בגורם מזיק.
- (ה) בעל עסק, הנדרש לבצע בדיקות רפואיות תעסוקתיות לעובד בגורם מזיק, בהתאם לדרישות תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העיסוק של העסק, יחזיק במקום העבודה את פנקס הבריאות של העובד, כל עוד העובד מועסק אצלו כאמור בסעיף 4.6.2.
- (ו) בעל עסק במקום עבודה בו מתבצעת עבודה בגורם מזיק, לא יבצע ניטור סביבתי תעסוקתי אלא אם נערך קודם לניטור סקר מקדים לצורך קביעת תכנית ניטור

תעסוקתי. סקר מקדים יבוצע באמצעות בודק מעבדתי מוסמך, לפחות כל שנתיים או סמוך למועד הניטור אם בוצעו שינויים העלולים להשפיע על רמת החשיפה של העובדים, בהתאם לתקנה 1 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(ז) בעל עסק יבצע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות במקום עבודה בו עובדים בגורם מזיק באמצעות מעבדה מוסמכת ו/או בודק מעבדתי מוסמך בתדירות שנקבעה בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העיסוק של העסק.

(ח) בעל עסק במקום עבודה בו מתבצעת עבודה בגורם מזיק ותוצאות הבדיקות הסביבתיות התעסוקתיות מצביעות על חריגות, ינקוט בכל אמצעי טכנולוגי מיטבי זמין, ויפעל בהתאם להוראות כל דין וכללי המקצוע, לשם הורדת החשיפה לגורם האמור עד לערכי החשיפה המותרים, כפי שנקבעו בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים או בספר ובתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(ט) בעל עסק יפרסם בתחנות העבודה השונות במקום עבודה את תוצאות הבדיקות הסביבתיות התעסוקתיות, על מנת שיובאו לידיעת כל העובדים, בהתאם לתקנה 5 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(י) בעל עסק יתחזק אמצעי יניקה, ניקוז ופליטה טובים ויעילים, סמוך ככל האפשר למקום הימצאותו של הגורם המזיק וכן יתחזק מערכות אוורור טובות בכל מקומות העבודה והשהיה של העובדים החשופים לגורם מזיק, בהתאם לדרישות תקנה 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

4.5.4. רווחה לעובדים

(1) תנאי תשתית

(א) בעל עסק יתקין ויקיים סידורי רחצה לשימוש העובדים, שהגישה אליהם תהיה נוחה, לרבות סבון ומגבות נקיות לניגוב, בהתאם לסעיף 140 לפקודת הבטיחות בעבודה. בעל עסק רשאי לבקש פטור מדרישה זו בהתאם לסעיף 141 לפקודת הבטיחות בעבודה.

(ב) בעל עסק יתקין ויקיים לשימוש העובדים מלתחה מספיקה ונאותה לבגדים שאין לובשים אותם בשעות העבודה בהתאם לסעיף 142 לפקודת הבטיחות בעבודה.

(ג) בעל עסק יתקין כסאות או ספסלים מתאימים, בעלי משענת גב, במספר מספיק ובמצב תקין על מנת לאפשר לעובדים לשבת כאשר קיימת להם האפשרות, בהתאם לדרישת סעיפי 144 ו-145 לפקודת הבטיחות בעבודה.

4.6. דיווחים הצהרות ואחזקת מסמכים

4.6.1. חובת דיווח והצהרות

(1) בעל עסק שבעסקו ארעה תאונת עבודה או חלה אחד העובדים במחלת מקצוע, ישלח למפקח עבודה אזורי דיווח באמצעות "טופס הודעה על תאונת עבודה/מחלת מקצוע" לגבי כל אלה:

(א) תאונת עבודה כאשר הנפגע נעדר למשך יותר מ- 3 ימים ממקום עבודתו, בהתאם לסעיף 3 לפקודת תאונות ומחלות משלח יד (הודעה), 1945.

(ב) מחלת משלח יד (מקצוע) כמפורט ברשימת מחלות מקצוע המחייבות הודעה לפיקוח על העבודה, בהתאם לסעיף 5 לפקודת תאונות ומחלות משלח-יד (הודעה), 1945.

(ג) מקרה מסוכן כמפורט ב- (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה), התשי"א-1951.

(2) בעסק בו קיימת חובה להקים ועדת בטיחות, מזכיר ועדת הבטיחות כאמור בסעיף 4.5.2.4(ז'), ישלח במכתב רשום למפקח עבודה אזורי הודעה על הקמת ועדת בטיחות בהתאם לסעיף 12 לחוק הארגון ויפרט בה שמות חברי הועדה, יושב הראש והמזכיר. מזכיר ועדת הבטיחות ישלח למפקח עבודה אזורי פרוטוקול משיבות הועדה או תמצית ממנו.

4.6.2. אחזקת מסמכים

בעל עסק יחזיק בכל עת את המסמכים הבאים הרלוונטיים לעסק:

- (1) טופס מינוי מפעיל מכונת הרמה (למעט עגורן) - כל עוד העובד מועסק בעסק.
- (2) פנקס רישום הדרכה, בהתאם לטופס "רישום הדרכה" - לתקופה של שנה מתאריך ביצוע ההדרכה.
- (3) אישור מפקח עבודה אזורי על מינוי ממונה על הבטיחות, המועסק בעסק או המספק שירותים לעסק.
- (4) אישור תקף על הדרכת עובד לביצוע עבודה בגובה (האישור ניתן לתקופה של שנתיים מתאריך הנפקתו).
- (5) כתב מינוי לאדם כשיר - כל עוד העובד מועסק בעסק.
- (6) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך לאבזורי הרמה.
- (7) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך למכונת הרמה.
- (8) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך למעלית.
- (9) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך למיתקן לחץ.
- (10) סקר מקדים מבודק מעבדתי מוסמך - (הסקר יישמר לתקופה של 20 שנה מתאריך ביצועו).
- (11) דוח בדיקה סביבתית תעסוקתית ממעבדה מוסמכת (משרד העבודה והרווחה) - (דוחות הבדיקה יישמרו לתקופה של 20 שנה מתאריך ביצועו).
- (12) פנקס בריאות מרופא מורשה - כל עוד העובד מועסק בעסק.
- (13) אישור מפקח עבודה על אחסנת נפט - כל עוד קיים אחסון נפט בעסק.

פרק 5 - הרשות הארצית לכבאות והצלה

תחילתן של ההוראות במפרט אחיד כפי שנקבעה במפרט היא:

- (1) הוראות אשר נקבעו על ידי מי שהוסמך על ידי השר לביטחון פנים לעניין המטרה המפורטת בסעיף 1(א)(2) לחוק - תחילתן היא ביום הפרסום.
- (2) הוראות אשר נקבעו על ידי מי שהוסמך על ידי השר לביטחון פנים לעניין המטרה המפורטת בסעיף 1(א)(7) לחוק - תחילתן תהיה במועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או שלוש שנים מיום הפרסום, לפי המוקדם מבניהם, ואולם לגבי הוראות שלא נדרשו בעבר, בכתב, מן העסק, לפי כל דין.
- (3) תחילתן תהיה 90 ימים ממועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או שלוש שנים מיום הפרסום, לפי המוקדם מבניהם.
- (4) אם נכללה בהן דרישה להתקנת מערכות כיבוי או גילוי אוטומטיות - תחילתה של אותה דרישה תהיה שנה ממועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או שלוש שנים מיום הפרסום, לפי המוקדם מבניהם.

5.1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

- 5.1.1. חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012, והתקנות על פיו.
- 5.1.2. דיני התכנון והבנייה, לרבות חלק ג' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970 - בטיחות אש בבניינים.
- 5.1.3. חוק רישוי עסקים התשכ"ח-1968 (להלן - החוק), והתקנות על פיו.

5.2. הגדרות

- 5.2.1. **"בניין מלאכה או תעשייה חדש"** - מבנה או חלק במבנה המשמש למלאכה ותעשייה, והמבנה או החלק המשמש למלאכה ותעשייה נבנה בהתאם להיתר לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 או בהתאם לדרישות רשות הכבאות שניתנו לאחר תאריך האחד בינואר 2012.
- 5.2.2. **"בניין מלאכה או תעשייה ישן"** - בנין המשמש למלאכה ותעשייה שאינו בניין תעשייה חדש.
- 5.2.3. **"ברז כיבוי אש"** - ברז לכיבוי אש המתאים לתקן ישראלי ת"י 448 "הידרנט לכיבוי אש" על חלקיו לפי פירוט הקטרים הבאים :

- (1) 2" על זקף בקוטר 2"
- (2) 2*2" על זקף בקוטר 3"
- (3) 3" על זקף בקוטר 3"
- (4) 3" על זקף בקוטר 4"
- (5) 2*3" על זקף בקוטר 4"
- (6) 4" על זקף בקוטר 6"
- (7) 2*3" על זקף בקוטר 6"

5.2.4. "ברז כיבוי אש בתחום הנכס" - ברז כיבוי אש הממוקם בתחום הנכס מחוץ למבנה אחרי מד המים של הנכס והמחובר לרשת המים העירונית או למאגר מים ומשאבות.

5.2.5. "ברז כיבוי אש עירוני" - ברז כיבוי אש הממוקם מחוץ לתחום הנכס לפני מד המים של הנכס והמחובר לרשת המים העירונית.

5.2.6. "ברז כיבוי אש פנימי" - ברז כיבוי אש הממוקם בתוך תחום הנכס בתוך מבנה והמחובר לרשת המים העירונית או למאגר מים ומשאבות.

5.2.7. "גורם מוסמך" - אחד מאלה:

נושא	גורם מוסמך
אפיון רשת מים	מי שיש לו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכת כיבוי אוטומטית במים לפי תקן ישראלי ת"י 1928 מערכות לכיבוי אש במים: בקרה, בדיקה ותחזוקה
תקניות אמצעי כיבוי במים	מי שהודרך והוסמך ע"י יצרן או ספק גלגלונים לגלגלונים שהותקנו לאחר 01.06.2013 עפ"י תקן ישראלי ת"י 2206 חלק 2 גלגלון כיבוי אש - דרישות תכן, התקנה ותחזוקה
תחזוקת מטפים מטלטלים	תחזוקאי (מי שרשאי וקיבל תקן תחזוקה ממכון התקנים) או מבקר מטפים מורשה (ואושר ע"י רשות הכבאות)
תקינות מערכת החשמל ותאורת חירום	בעל רישיון לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
התאמה ותקינות מערכת גז עפ"י תקן ישראלי ת"י 158 מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ).	בעל רישיון לעבודות גפ"מ לפי תקנות הגז (בטיחות ברישוי) (רישוי עסקים עבודות בגפ"מ), התשס"ו-2006, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
תחזוקה מערכת גילוי אש בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1220 חלק 11 מערכות גילוי אש - תחזוקה, נספח ג	מי שיש לו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכות גילוי אש ועשן לפי תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 11 מערכות גילוי אש - תחזוקה
סידורי בטיחות אש והצלה בארון חשמל בהתאם לתקן ישראלי ת"י 5210 מערכות לכיבוי-אש בארוסול או תקן ישראלי ת"י 1597 מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי	מי שיש לו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכות גילוי אש ועשן לפי תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 11 מערכות גילוי אש - תחזוקה

תקינות מערכת למסירת הודעת (כריזת חירום)	בעל רישיון לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
תקינות מערכת אוטומטית לכיבוי אש (ספרינקלרים) בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1928 מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה	מי שיש לא תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכת כיבוי אוטומטית במים לפי תקן ישראלי ת"י 1928 מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה
תקינות גנרטור חירום	בעל רישיון לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
תקינות מערכת בישול מסחרית ("מנדפים") לפי תקן ישראלי ת"י 5356 חלק 2 מערכות כיבוי אש : כיבוי אש בכימיקלים רטובים.	מתקין מערכת כיבוי לפי תקן ישראלי ת"י 5356 חלק 2 מערכות כיבוי אש : כיבוי אש בכימיקלים רטובים.
התאמה מערכות בטיחות אש וההצלה לדרישות הוראה מספר 536-משטר הפעלות מערכות בטיחות אש-אינטגרציה.	מהנדס מורשה או מעבדה מוכרת ובעלת הסמכה לתקן ישראלי ת"י 1220 חלק 3 למערכת גלאים
תקינות מערכת שחרור עשן	מהנדס רשום ובלבד שאינו מתכנן המתקן/המערכת.
תקינות מערכת מיזוג אוויר מרכזית הכוללת תעלות ומדפים לפי תקן ישראלי ת"י 1001 בטיחות אש בבניינים	מורשה מערכות קירור ומיזוג אוויר אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
הדרכה בתחום בטיחות אש לפי תקנות רשות הכבאות וההצלה	הדרכת עובדים תבוצע על-ידי מי שמתקיים בו אחד מאלה : (א) עבר השתלמות "ממונים לבטיחות אש" והשתלמות "מדריך בטיחות", במוסד שהוכר ע"י משרד הכלכלה ו/או ע"י רשות הכבאות ; (ב) סיים קורס מדריכים מטעם בית הספר הארצי לכבאות והצלה והיה עובד של איגוד ערים או של מחלקה לשירותי כבאות ברשות מקומית או ברשות הארצית לכבאות והצלה לפחות 8 שנים ברציפות ; (ג) עובד הרשות הארצית לכבאות והצלה שהינו בוגר קורס מדריכים מטעם בית הספר הארצי לכבאות והצלה או שאושר ע"י מפקד המחוז

לביצוע הדרכות לגורמי חוץ ומונה לכך בהתאם להוראת השעה שפורסמה ע"י אגף ההדרכה ברשות הכבאות ; ד) מי שאושר ע"י נציב הכבאות לאחר שהציג מסמכים המעידים על הכשרתו וניסיונו.	
---	--

5.2.8. "גישה למוצא בטוח" (Exit Access) - חלק מדרך מוצא, לרבות פרוזדורים ומעברים, שתחילתו בכל נקודה שהיא בבניין וסופו בכניסה למוצא בטוח או מחוץ לבניין או בדלת יציאה חיצונית.

5.2.9. "גלאי עצמאי" - גלאי עם התראה קולית המכיל סוללת גיבוי, המחובר לרשת החשמל ללא רכזת העומד באחד מהתנאים האלה :

(1) מאושר לפי תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 5 מערכות גילוי אש : גלאי עשן עצמאיים.

(2) מאושר על ידי מעבדת ANSI/UL 217 ארה"ב.

(3) מאושר לפי תקן אירופאי.

5.2.10. "גפ"מ" - גז פחמימני מעובה כמשמעותו בתקן ישראלי ת"י 158 מיתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ).

5.2.11. "דלת אש" - כמשמעותה בתקן ישראלי ת"י 1212 דלתות אש : עמידות-אש.

5.2.12. "דרך מוצא" (Means of Egress) - נתיב יציאה בניין, הפנוי ממכשולים והכולל אחד או יותר ממרכיבים אלה :

(1) גישה למוצא בטוח.

(2) יציאה.

(3) מוצא בטוח.

5.2.13. "הנדסאי" - הנדסאי רשום, כמשמעותו בחוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, התשע"ג-2012, אשר עוסק בתחום ובסוג בדיקות שלגביהם נדרש האישור.

5.2.14. "חומר לא דליק" - כמשמעותו בתקן ישראלי ת"י 755 סיווג בשרפה של מוצרי בנייה ואלמנטי בניין - שיטות בדיקה וסיווג לפי תוצאות הבדיקה.

5.2.15. "חומר ציפוי וגימור" - חומר המשמש לציפוי, כיסוי או חיפוי, לרבות : טפטים, ציפוי עץ, שטחים, פרקט, תקרות עץ, בד, או PVC.

5.2.16. "חומר מסוכן (חומ"ס)" - חומר מסוכן כהגדרתו בחוק חומרים מסוכנים, התשנ"ג-1993.

5.2.17. "חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה" - חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012.

5.2.18. "חוק התקנים" - חוק התקנים, התשי"ג-1953.

5.2.19. "חיבור כבאים להסנקת מים", "חיבור כבאים" (Fire Department Connection) - חיבור צינור מים בקוטר 3 או 4, הכולל שסתום אל חוזר, חיבור מהיר מדגם שטורץ, מכסה ושרשרת.

- 5.2.20. **"טלפון כבאים"** - יחידה המאפשרת קשר קווי בין יחידת הבקרה הראשית לבין נקודות קצה המותקנות במקום המוגן, וש אליהן ניתן לחבר שפופרות טלפון כדי לאפשר העברת מידע באמצעות אותות דיבור אל המקום המוגן וממנו.
- 5.2.21. **"יציאה"** (Exit Discharge) - חלק מדרך מוצא שתחילתו בסופה של גישה למוצא בטוח או בסופו של מוצא בטוח וסיומו ברחוב, בין במישרין ובין דרך שטח פתוח.
- 5.2.22. **"מהנדס"** - מהנדס רשום, כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958, אשר עוסק בתחום ובסוג בדיקות שלגביהם נדרש האישור.
- 5.2.23. **"מוצא בטוח"** (Exit) - חלק מדרך מוצא, המופרד משאר חלקי הבניין על ידי אלמנטים עמידים אש ודלתות אש והמוביל אל היציאה או אל מחוץ לבניין.
- 5.2.24. **מזענק** - תותח מים.
- 5.2.25. **"מעבדה מאושרת"** - מעבדה שאושרה על ידי הממונה על תקינה במשרד הכלכלה והתעשייה.
- 5.2.26. **"מעבדה מוכרת"** - מעבדה מאושרת ומוסמכת אשר הוכרה על ידי רשות הכבאות ושמה פורסם באתר מרשתת (האינטרנט) של רשות הכבאות והצלה.
- 5.2.27. **"מעבדה מוסמכת"** - מעבדה שקיבלה אישור הסמכה מאת הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, לפי חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז-1997, ורשות הכבאות וההצלה.
- 5.2.28. **"נותן אישור"** - לעניין פרק זה, עובד רשות הכבאות וההצלה, שהוסמך לכך על ידי השר לביטחון פנים.
- 5.2.29. **"סידורי בטיחות אש והצלה"** - לרבות אמצעים המותקנים בנכסים, דרך קבע או באופן ארעי והמיועדים בין השאר לכל אחד מאלה:
- (1) מניעת דליקות והתפשטותן.
 - (2) כיבוי דליקות, צמצום נזקיהן והקלת פעולות לכיבוי דליקות.
 - (3) מילוט וחילוץ לכודים והקלת פעולות למילוטם ולחילוץם.
 - (4) הצלת חיי אדם ורכוש.
 - (5) דרכי התקשרות.
 - (6) כל צורך הנדרש לביצוע פעולות כיבוי והצלה.
- 5.2.30. **"ציוד כיבוי"** - ציוד, מתקנים וחומרים המשמשים לכיבוי דליקות ומניעתן.
- 5.2.31. **"רשות הכבאות וההצלה"** - הרשות הארצית לכבאות והצלה שהוקמה בחוק הרשות הארצית לכבאות וההצלה, התשע"ב-2012.
- 5.2.32. **"תעודת בדיקה"** - תעודת בדיקה בדבר התאמה לתקן שניתנה לפי סעיף 12 לחוק התקנים.
- 5.2.33. **"תעשייה מיוחדת"** - פעילות ברמת סיכון נמוכה (Light Hazard Occupancies) או רמת סיכון רגילה (Ordinary Hazard Occupancies) כמשמעות מונחים אלה בתקן הישראלי ת"י 1596 מערכות מתזים: התקנה שבמסגרתה נעשה שימוש בחומרים מסוכנים.

5.2.34. "תקן ישראלי (ת"י)" - תקן ישראלי רשמי או תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים.
 5.2.35. "תקנות התכנון והבנייה" - תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), התש"ל-1970.

5.2.36. "שינוי מהותי" - שינוי של כל אחד מאלה במבנה:

(1) מרחק הליכה.

(2) מספר דרכי מוצא.

(3) שינוי ייעוד.

5.2.37. "תקן NFPA" - תקן של האגודה הלאומית האמריקנית להגנה בפני אש.

5.3. תנאים מוקדמים

5.3.1. לבקשת רישיון עסק או להיתר זמני (להלן - בקשה) יצורפו המסמכים המנויים להלן:

(1) אפיון רשת המים המזינה את העסק, שייערך בהתאם להוראת נציב 529 זמינות רשת מים ופריסת ברזי כיבוי לאחר שנחתם על ידי אחד מאלה:

(א) מהנדס.

(ב) הנדסאי.

(ג) גורם מוסמך.

הדרישה לאפיון רשת מים תחול רק במקומות בהם קיימת מערכת מתזים או תידרש מערכת מתזים.

(2) בכפוף לדרישת רשות הכבאות וההצלה על בעל העסק להגיש אחד או יותר מהמסמכים הבאים:

(א) תכנית של העסק בקנה מידה 1:100 ובה מפורטים כלל סידורי בטיחות האש הנדרשים או הקיימים בעסק מסוג זה.

(ב) העתק מהיתר הבנייה.

(ג) אישור מהנדס הוועדה המקומית לפי סעיף 18א לחוק, לגבי עסק שאינו מקיים את דיני התכנון והבנייה.

5.3.2. הדרישות הקבועות בסעיף 5.3.1, לא תחולנה על עסק שאינו מכיל חומ"ס וששטחו הכולל הוא עד 100 מ"ר והוא מיועד להכיל עד 50 איש.

5.4. רישום ודיווח

5.4.1. בעל העסק יודיע לנותן האישור על כוונה לניתוק יזום של מערכות כיבוי אש על ידו וזאת לכל הפחות שבעה ימים לפני היום בו מתוכנן הניתוק. לעניין סעיף זה, "מערכת כיבוי אש" - אחת מהמערכות הבאות, אם מתקיימת לגביה חובת התקנה על פי דין - גלאים, מתזים, גנרטור, מערכת על-לחץ ושחרור עשן.

5.4.2. בעל עסק יודיע לנותן האישור על כוונה לבצע עבודות בנייה בעסק, לרבות כל שינוי פנימי גם אם אינו טעון היתר, הפוגעות או עשויות לפגוע בסידורי בטיחות האש בעסק, לכל הפחות שבעה ימים לפני היום בו יתחילו העבודות. עסק שבו יתבצעו עבודות כמפורט בסעיף זה ייתכן שיידרש לעמוד בדרישות נוספות בהתאם לקביעת נותן האישור.

5.5. כללי

5.5.1. מפרט זה מתייחס לדרישות סידורי בטיחות האש הבסיסיות והחיוניות לצמצום הסכנה לחיים ולרכוש באירוע כבאות והצלה, וביצועו אינו מבטיח מניעת דליקות ונזקיהן. בעל העסק יפעיל את העסק, בכל עת, תוך נקיטה והתקנת סידורי בטיחות אש והצלה ההולמים את היקף הפעילות בעסק, רמת הסיכון הנובעת מאופי הפעילות בעסק, ממספר השוהים בו, ממיקומו, שטחו ולפי כל דין, ולכל הפחות לפי מפרט זה.

5.5.2. אין בדרישות המופיעות במפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות על פי כל דין, לרבות דיני התכנון והבנייה.

5.5.3. מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 5.5.1 וסעיף 5.5.2, אין בהוראות מפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות בדיני התכנון והבנייה, לצורך קבלת היתר בנייה, או ההוראות לעניין המשך אכלוס הנכס, ובכל מקום בו ישנה התייחסות במפרט לדרישות הנוגעות לבטיחות אש בעסק, הן יבואו בנוסף לדרישות תקנות אלו.

5.5.4. לא התקיימו בעסק דיני התכנון והבנייה, חובה ליידע על כך את רשות הכבאות, ועשויות לחול לגבי דרישות נוספות בהתאם לקביעת נותן האישור, עד להסדרת עמידה בהוראות דיני התכנון והבנייה.

5.5.5. הפניות במפרט לתקן ישראלי מחייבות כי תתקיים התאמה מלאה בין מבנה העסק, תכולתו וסידורי בטיחות אש והצלה בו, לבין דרישות הקבועות בתקן; ובעל העסק, או מי מטעמו שמונה לעסוק בתחום זה, מחויב להכיר את דרישות התקן ולוודא כי תתקיים התאמה מלאה של העסק כנדרש.

5.5.6. הדרישות המופיעות במפרט יקוימו לכל אורך תקופת פעילותו של העסק, ובעל העסק אחראי לכך שלא יתבצעו כל שינויים שהם בעסק העומדים בסתירה להוראות המפרט ולתנאי הרישיון.

5.5.7. תחזוקת סידורי בטיחות אש והצלה:

(1) סידורי בטיחות אש והצלה יימצאו במצב תקין בכל עת, ובעל רישיון העסק יוודא את ביצוען של הבדיקות, הטיפולים וכל פעולה אחרת הנדרשת לצורך כך (להלן - תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה).

(2) תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה תתבצע לפי הוראות התקן הישראלי התקף והוראות היצרן, ואם ניתנו הוראות נוספות ע"י נותן האישור - בהתאם להוראות אלו.

5.6. דרכי גישה

5.6.1. דרכי הגישה לעסק יהיה פנויים מכל מכשול.

5.7. הפרדות ועמידות אש

דרישות אלו אמורות להתקיים אם נדרשו בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי שמחייב שינוי בתנאי ההיתר.

5.7.1. בעסק תהיה הפרדת אש ועשן בין שטח המשמש לאחסנה לבין שאר חלקי העסק, וכן בין העסק לשאר חלקי הבניין האחרים. ההפרדה האמורה תבוצע באמצעות:

(1) קירות בעלי עמידות אש למשך שעתיים לפחות. הקיר יהיה בנוי מלבנים, מבלוקים, מבטון או כל חומר אחר שווה ערך בקשיחות, בבליה ובזמן עמידות אש.

(2) פתחי הכניסה והיציאה בקירות בעלי עמידות אש יסגרו על-ידי דלת או חלון בעלי עמידות אש שמשכה 30 דקות לפחות וכשל תחילי ויציבות שמשכו 90 דקות לפחות ושעומדים בתקן ישראלי ת"י 1212 דלתות אש - עמידות-אש.

5.7.2. חומרי הציפוי והגימור שבהם ייעשה שימוש במבנה או במבנים, לרבות מבנים יבילים המשמשים את העסק יעמדו בתקן ישראלי ת"י 921 תגובות בשרפה של חומרי בנייה. בדיקת אי דליקותם וסיווגם של החומרים תיערך בהתאם לתקן ישראלי ת"י 755 סיווג בשרפה של מוצרי בנייה ואלמנטי בניין - שיטות בדיקה וסיווג לפי תוצאות הבדיקה. לעניין סעיף זה - שימוש בחומרי ציפוי וגימור כולל שימוש פנימי או חיצוני.

5.8. דרכי מוצא

5.8.1. פתחי יציאה:

(1) בעסק המיועד להכיל למעלה מ-50 איש כיוון הפתיחה של הדלתות בפתחי היציאה יהיה כלפי כיוון המילוט.

(2) בעסק יהיה פתח יציאה אחד ברוחב של 0.9 מ' נטו לפחות. פתחים נוספים ידרשו אם המרחק אל פתח היציאה מכל נקודה בתוך המבנה לאורך מסלול ההליכה ועד אל היציאה עולה על 30 מטר.

(3) בעסק המיועד לאחסון חומרים מסוכנים, לייצורם או לשימוש בהם וגודלו עולה על 20 מ"ר, יהיו לפחות שני פתחי יציאה ברוחב של 0.9 מ' נטו כל אחד, וכיוון הפתיחה של הדלתות יהיה כלפי כיוון המילוט.

5.8.2. דרכי המוצא, לרבות פתחי היציאה יהיו פנויים מכל מכשול בכל עת.

5.8.3. הותקן מנעול על דלת בדרך המוצא, יהיה ניתן לפתוח את הדלת מכיוון המילוט בלא מפתח נשלף.

5.9. שילוט

5.9.1. בדרכי המוצא בעסק יותקן שילוט וסימון, כמפורט בסימן י"ח לפרק ב' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה.

5.9.2. בעסק יותקנו שלטים פולטי אור כמפורט מטה:

(1) "חשמל, לא לכבות במים" - על גבי לוחות חשמל.

(2) "מפסק זרם ראשי" - בסמוך למפסק במקום בולט ונגיש.

(3) "עמדת כיבוי אש".

(4) "ברזי שריפה" - בסמוך לברז.

(5) "ברזי הסנקה לעמדות" - בסמוך לברז.

(6) "ברזי הסנקה למתזים" - בסמוך לברז.

(7) "אין להשתמש במעלית בזמן שריפה" - בסמוך למעלית.

(8) "דלת אש, החזק סגורה" - על גבי הדלת בכל מקום בו נדרשת דלת אש.

(9) "חדר שירות" (בהתאם לשימוש החדר הסקה/דוודים/מיזוג/אשפה וכו').

(10) מספר לזיהוי קומה יותקן בחדר המדרגות בסמוך לדלת משני צדיה ומול המעלית בכל קומה.

(11) מספר לזיהוי חדרי המדרגות - יותקן בסמוך לחדר המדרגות בלובי הקומתי בכל קומה ובלובי קומת הכניסה.

5.9.3 הכיתוב על השלט יהיה בגוון אדום על רקע לבן, גובה כתיב האותיות יהיה 3 ס"מ לפחות, עוביין 7 מ"מ לפחות, השלט ימוקם בסמוך למתקן בגובה 1.5 מ' לפחות מגובה הרצפה.

5.9.4 חומרים מסוכנים ישולטו ויסומנו.

5.10 תאורת חירום

5.10.1 בעסק תותקן תאורת חירום שתתחיל לפעול ותאיר את דרכי המוצא במקרה של כשל באספקת החשמל או נפילה במתח החשמל.

5.10.2 תאורת החירום תותקן מעל פתחי העסק ובמעברים המשרתים יותר מ-6 אנשים או שאורכם עולה על 15 מטרים, בפרוזדורים ובחדרי מדרגות, לאורך דרך המוצא ולאורך מעברי מילוט, כולל מעברי מילוט אחוריים בשטח העסק.

5.10.3 תאורת החירום תתבסס על גופי תאורה עצמאיים הניזונים מסוללות נטענות או מערכת מרכזית לגיבוי חשמלי מבוקרת טעינה, הכוללת מצבר נטען. גופי תאורת חירום יהיו מוזנים משני מעגלי הזנה נפרדים המוזנים ממערכות נפרדות.

5.10.4 גופי תאורת החירום יתאימו לתקן ישראלי ת"י 20, חלק 2.22 מנורות: דרישות מיוחדות - מנורות לתאורת חירום.

5.11 אספקת מים (כולל ברזי כיבוי)

5.11.1 בעל העסק ינקוט בכל האמצעים הדרושים על מנת שאספקת המים תהא בכמות ובלחץ הדרושים לשם פעולתו התקינה של כלל ציוד הכיבוי שיש להתקינו בעסק.

5.11.2 בעסק ששטחו הכולל עד 800 מ"ר, יותקן ברז כיבוי אש בתחום הנכס בקוטר של 3" בהתאם לתקן ישראלי ת"י 448 הידרנט לכיבוי אש חלק 1 וחלק 3, במרחק שלא יעלה על 80 מטרים מהעסק.

5.11.3 בעסק ששטחו הכולל מעל 800 מ"ר, יותקנו ברזי כיבוי אש בתחום הנכס בקוטר של 3" על זקף בקוטר של 4" בהתאם לתקן ישראלי ת"י 448 הידרנט לכיבוי אש חלק 1 וחלק 3, בפריסה הבאה: ברז כיבוי בסמוך לכניסה הראשית לעסק וברזי כיבוי נוספים בהיקף העסק, כאשר המרחק בין 2 ברזים סמוכים לא יעלה על 80 מטר.

5.11.4 לאזור אחסנה חיצונית ספיקת המים תהיה בכמות הזזה לצריכה הכוללת (ברזי כיבוי אש בתחום הנכס ופנימיים + מערכת מתזים) אשר תוכננה למבנה. בתכנון יש להתייחס לכך שבכל עת הצריכה שנקבעה למערכת המתזים לא תפגע.

5.11.5 בעסק בעל 3 קומות ומעלה, יותקן חיבור כבאים להסנקת מים לברזי הכיבוי המותקנים בעסק. ברז ההסנקה יוצב מחוץ לעסק במרחק שלא יעלה על 6 מטרים מקצהו. דרישה זו אמורה להתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי שמחייב שינוי בתנאי ההיתר.

5.12 ציוד כיבוי

5.12.1. בעסק ששטחו עד 200 מ"ר, יותקן גלגלון כיבוי אש עם זרנוק בקוטר 3/4", באורך שייתן מענה לכיסוי כל שטח העסק עם מזנק צמוד. תשתית הצינורות לגלגלון תהיה ממתכת. במידה וקיימת הפרדת אש ועשן בין חלקי העסק, יש להתקין ציוד כאמור בכל אחד מחלקיו.

5.12.2. בעסק ששטחו מעל 200 מ"ר יותקנו עמדות כיבוי אש כך שיתנו מענה לכיסוי כל שטח העסק.

5.12.3. כל אחת מעמדות הכיבוי תכיל:

- (1) ברז כיבוי אש בקוטר 2".
- (2) 2 זרנוקים בקוטר 2" באורך 15 מ' כל אחד.
- (3) מזנק בקוטר 2".
- (4) גלגלון עם צינור בקוטר 3/4" עם מזנק צמוד.
- (5) מטפה אבקה במשקל של 6 ק"ג.
- (6) הציוד יאוחסן בארון שמידותיו לכל הפחות: גובה 120 ס"מ, רוחב 80 ס"מ, ועומק 30 ס"מ.
- (7) על הארון ייכתב: "עמדת כיבוי אש".

5.12.4. תשתית הצינורות לברזים הרשומים לעיל תהיה מתכת.

5.12.5. בעסק יוצבו מטפי כיבוי מסוג אבקה יבשה בגודל של 6 ק"ג. מספר המטפים יתאים לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 2 מטפים מיטלטלים: התאמה, התקנה וסימון. בדיקת המטפים ותחזוקתם תעשה לפי האמור בתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1 מטפים מיטלטלים - תחזוקה.

5.12.6. ציוד הכיבוי יהיה נגיש וזמין ויוחזק במצב תקין, בכל עת.

5.12.7. נותן האישור יהיה רשאי להורות לבעל העסק לנקוט, להתקין או להציב בעסק סידורי בטיחות אש והצלה נוספים, כגון: מזענקים, מערכות קצף כיבוי, אבקות וחומרי כיבוי, מערכות שאיבה, אגירה ו/או הסנקת מים ניידות או ניחות בהתאם למסקנות סקר סיכונים שנדרש ואושר על ידי נותן אישור.

5.12.8. נותן האישור יורה על סוג סידורי בטיחות האש וההצלה הנוספים, מיקומם ופריסתם, מספרם, מאפייניהם וכיוצא באלה.

5.13 מערכת מתזים

5.13.1. במקומות המפורטים להלן תותקן מערכת כיבוי אש אוטומטית במים על פי תקן הישראלי ת"י 1596 מערכות מתזים: התקנה (להלן - מערכת מתזים):

- (1) בבניין מלאכה או תעשייה חדש או ישן ששטחו הכולל מ-500 מ"ר ומעלה.
 - (2) בבניין מלאכה או תעשייה חדש או ישן בעל 3 קומות או יותר – בכל שטחי הבניין.
- 5.13.2. נותן האישור יהיה רשאי להורות לבעל העסק לבצע סקר סיכונים בבניין או בחלק מבניין המשמש לתעשייה מיוחדת, ובהתאם למסקנות סקר הסיכונים שאושרו על-ידו להורות על התקנת מערכת גילוי אש ועשן בו.

5.13.3. מערכת המתזים תתוכנן ותותקן לפי האמור בתקן ישראלי ת"י 1596 מערכות מתזים - התקנה. אם אין הפרדות אש בין יעודים או שימושים, תתוכנן ותותקן בחלקים אלה מערכת בהתאם לרמת הסיכון המחמירה ביותר.

5.13.4. יש לקבל אישור בכתב על התאמת תכניות מערכת המתזים והצהרת מהנדס, כי מתקיימות דרישות תקן ישראלי ת"י 1596 מערכות מתזים - התקנה. העתק מתעודת בדיקה והצהרת מהנדס מאושרים על ידי מעבדה מוכרת יוגשו לנותן האישור.

5.13.5. מערכת המתזים תתאים בכל עת לסיווג המבנה, לייעודו, למיקומו, לשטחו, לשימוש בו ולדרגת סיכון האש של חלקיו (כגון: אזור אחסנה, אזור משרדים, אזור מכירות וכו').

5.13.6. מערכת המתזים תתוחזק במצב תקין, בכל עת.

5.13.7. בדיקת מערכת המתזים תעשה על פי תקן ישראלי ת"י 1928 מערכות לכיבוי אש במים: בקרה, בדיקה ותחזוקה. העתק מתעודת הבדיקה בצירוף מפרט הבדיקה יוגש לנותן האישור.

5.14. מערכת גילוי אש ועשן

5.14.1. במקומות המפורטים להלן תותקן מערכת גילוי אש ועשן על פי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3 מערכות גילוי אש: הוראות התקנה ודרישות כלליות במקרים ובמקומות הבאים: (1) בבניין מלאכה או תעשייה חדש ששטחו הכולל מ-500 מ"ר ומעלה - בפרוזדורים המשמשים חלק מדרך מוצא.

(2) בבניין מלאכה או תעשייה חדש בעל 3 קומות או יותר - בפרוזדורים המשמשים חלק מדרך מוצא.

5.14.2. נותן האישור יהיה רשאי להורות לבעל העסק לבצע סקר סיכונים בבניין או בחלק מבניין המשמש לתעשייה מיוחדת, ובהתאם למסקנות סקר הסיכונים שאושרו על-ידו להורות על התקנת מערכת גילוי אש ועשן בו.

5.14.3. אם קיים מבנה יביל לפי תקן ישראלי ת"י 931 עמידות אש של אלמנטי בניין- שיטות בדיקה יש להתקין גלאי עצמאי על פי תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 5 מערכות גילוי אש: גלאי עשן עצמאיים.

5.14.4. מערכת גילוי אש ועשן לרבות הגלאים העצמאיים תתוחזק במצב תקין, בכל עת.

5.14.5. בדיקת מערכת גילוי האש והעשן תעשה על פי תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 11 מערכות גילוי אש: תחזוקה. העתק מתעודת הבדיקה, שתערך לפי נספח ג' לתקן הנ"ל, יוגש לנותן האישור.

5.15. מערכת חשמל

5.15.1. בלוחות חשמל הממוקמים בעסק יותקנו המערכות הבאות:

(1) לוח חשמל בעל זרם של 63 אמפר - אם נדרש להתקין בעסק מערכת גילוי אש ועשן, יותקן גלאי עשן בלוח החשמל.

(2) לוח חשמל בעל זרם של 80 אמפר - אם נדרש להתקין בעסק מערכת גילוי אש ועשן, יותקן גלאי עשן בלוח החשמל ומערכת ניתוק לוח חשמל ממקור ההזנה.

(3) לוח חשמל בעל זרם של 100 אמפר ומעלה - תותקן מערכת גילוי אש או עשן הכוללת גלאים, מערכת כיבוי אוטומטית יבשה ומערכת ניתוק לוח חשמל ממקור ההזנה.

(4) על אף האמור בסעיף 5.15.1(3), אין חובה להתקין מערכת כיבוי אוטומטית בלוח

חשמל בעל זרם של 100 אמפר ומעלה המקיים את כל הדרישות הבאות :

(א) הוא עומד בתקן ישראלי ת"י 61439 לוחות מיתוג ובקרה למתח נמוך.

(ב) מותקן בו גלאי עשן ;.

(ג) מותקן בו מערכת ניתוק לוח חשמל ממקור הזנה.

(ד) הוא נמצא באזור כיסוי של מערכת כיבוי אוטומטית.

5.15.2. מערכת גילוי האש או העשן המותקנת בלוח החשמל, תותקן על פי תקן ישראלי ת"י 1220,

חלק 3 מערכות גילוי אש : הוראות התקנה ודרישות כלליות.

5.15.3. מערכת הכיבוי האוטומטית היבשה המותקנת בלוח החשמל, תותקן על פי תקן ישראלי

ת"י 5210 מערכות לכיבוי-אש בארוסול או תקן ישראלי ת"י 1597 מערכות כיבוי אש

אוטומטיות בגז כיבוי, בהתאם לסוג המערכת המותקנת.

5.15.4. במבנה ששטחו עולה על 500 מ"ר, יותקן מפסק חשמל חירום במקום בולט ונגיש אשר

במקרה חירום ינתק את זרם החשמל לכל המבנה.

5.15.5. מערכת גילוי אש ועשן המותקנת בלוח החשמל, תתוחזק במצב תקין, בכל עת.

5.15.6. מתקני החשמל בעסק יבדקו באופן תקופתי ועל פי כל דין.

5.16. מערכת שליטה בעשן

דרישה זו אמורה להתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי

המחייב שינוי בתנאי ההיתר.

5.16.1. בעסק ששטחו עולה על 500 מ"ר בלא חלונות, או ששטח חלונותיו שניתנים לפתיחה ידנית

קטן מ-2% משטח רצפתו, ובחלקי מבנה אחרים (כגון : מחסנים, חדרי טכניים וכו'),

יהיו סידורי שליטה בעשן בהתאם לקבוע בפרט 3.5.2.1 לתוספת השנייה לתקנות התכנון

והבנייה.

5.16.2. מערכת השליטה בעשן תתוחזק במצב תקין, בכל עת.

5.17. מערכת מיזוג אוויר

5.17.1. מערכת מיזוג האוויר המותקנת בעסק תענה לנדרש בתקן ישראלי ת"י 1001 בטיחות אש

בבניינים. דרישה זאת נדרשת כאשר מותקנת מערכת מיזוג אוויר מרכזית הכוללת תעלות

ומדפי אש.

5.18. מערכת למסירת הודעות (כריזת חירום)

דרישה זו אמורה להתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי

המחייב שינוי בתנאי ההיתר.

5.18.1. בעסק שמתקיימות בו אחת מהדרישות הבאות תותקן מערכת למסירת הודעות :

(1) השטח הכולל של הבניין עולה על 2,000 מ"ר.

(2) הבניין מכיל 3 קומות או יותר.

5.18.2. מערכת מסירת ההודעות תתוחזק במצב תקין בכל עת.

5.19. חומרים מסוכנים

5.19.1. על בעל העסק להגיש לנותן אישור היתר רעלים מהמשרד להגנת הסביבה, הכולל את כל סוגי החומרים המסוכנים המאוחסנים במקום (אם נדרש).

5.20. הערכות לחירום

5.20.1. לא נדרש

5.21. מקור מתח חלופי

5.21.1. בעסק אשר נדרש להתקין משאבות מים לכיבוי אש או מפוחי יניקת עשן לפי מפרט זה או על פי כל דין, יותקן מקור מתח חלופי אשר יהיה בכוחו לספק גם זרם חשמל בשעת חירום להפעלתם.

5.21.2. מקור מתח חלופי יתוחזק במצב תקין בכל עת.

5.22. לוח פיקוד כבאים

דרישה זו אמורה להתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי שמחייב שינוי בתנאי ההיתר.

5.22.1. בעסק שנדרש על פי דין להתקין בו מערכות מתזים, גלאים וניהול עשן או מערכות נוספות שנקבעו לעניין זה על-ידי נותן האישור, יותקן לוח פיקוד כבאים הכולל, את הרכיבים או המערכות הבאות, אם הם קיימים או נדרשים על פי דין:

(1) לוח בקרה ושליטה במערכות הגילוי והכיבוי האוטומטיות:

(א) מערכת הכיבוי האוטומטית תספק התרעה קולית על כל פגם במערכת הבקרה ותעמוד בדרישות תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 3 מערכות גילוי אש: הוראות התקנה ודרישות כלליות.

(ב) רכיבים מבוקרים יכללו לפחות:

(1) ברז שליטה.

(2) אספקת חשמל או דלק למשאבת מים של מערכת המתזים.

(3) נתוני מצב פעולה של משאבת מים (דומס\פועל).

(4) התראה קולית וויזואלית תתקבל ברכוז גילוי אש. אם קיימת עמדת בקרה מאוישת ההתראה תתקבל גם בעמדה זו.

(2) עמדת הפעלת כריזת חירום ואזעקה.

(3) לוח הפעלת מפוחים לשחרור עשן יכלול מתג בורר תלת מצבי להפעלת מערכות שליטה בעשן, מתג בורר תלת-מצבי לשליטה במערכת על לחץ, מתג שליטה בפתחי שחרור עשן אוטומטיים.

(4) לוח פיקוד לחשמל.

(5) לוח פיקוד לגנרטור חירום אשר יכלול גם נוריות חווי המורות על מצב הגנרטור - מצב מפסק אוטו' סגור, תקלה בגנרטור, מצב מד סולר, מצב כמות שמן, מצב טעינה מצבר הגנרטור.

(6) לוח שליטה ובקרה על מעליות הבניין.

(7) תיק חירום של הבניין הכולל תכניות הבניין ותכנית בטיחות אש.

5.23. נוהל חירום

5.23.1. לא נדרש

5.24. משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה

5.24.1. יש לבצע בדיקת משטר הפעלות ואינטגרציה בעסק בו הותקנו שניים או יותר מסידורי בטיחות האש וההצלה הבאים :

(1) מערכת גילוי אש ועשן.

(2) מערכת מתזים אוטומטית.

(3) מערכת שליטה בעשן.

(4) גנרטור חירום.

(5) סגירת דלתות אוטומטית.

(6) מעליות.

(7) מערכת על לחץ.

(8) לוח פיקוד כבאים.

5.24.2. הבדיקה תעשה בהתאם להוראה מספר 536 משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה.

5.24.3. יש לקבל אישור בכתב של גורם מוסמך או מהנדס על התאמת המערכות לדרישות הוראה מספר 536 הנ"ל. העתק האישור יוגש לנותן האישור. כאשר קיימת מערכת שחרור עשן מאולצת יש לצרף לאישור גם טבלת משטר בדיקה.

5.25. מערכת גפ"מ

5.25.1. מערכת גפ"מ המשמשת את העסק תענה לנדרש בתקן ישראלי ת"י 158 מיתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ).

5.25.2. אם קיימת מערכת בישול מסחרית ("מנדפים") בעסק - יש להתקין מערכת כיבוי במנדפים בהתאם לתקן ישראלי ת"י 5356 חלק 2 מערכות כיבוי אש: כיבוי אש בכימיקלים רטובים, כולל ניתוק ממקור אנרגיה. יש לקבל אישור בכתב על התאמת המערכת לדרישות תקן ישראלי ת"י 5356 חלק 2 מערכות כיבוי אש: כיבוי אש בכימיקלים רטובים. העתק מתעודת הבדיקה תוגש לנותן האישור.

5.25.3. מערכת גפ"מ, המכשירים והאביזרים לצריכת גז והמנדפים הקיימים בעסק, יתוחזקו במצב תקין, בכל עת.

5.26. תיק הגנה מאש ומפעל

5.26.1. בעל עסק, ששטחו הכולל עולה על 2,000 מ"ר, יגיש לנותן האישור אחד מאלה :

(1) תיק הגנה מאש עבור כל שטח העסק והמבנים הקיימים בו, אשר יוכן על-פי הוראה מספר 503 - הכנת תיק הגנה מאש בהתאמות הנדרשות (להלן – "תיק הגנה מאש").

(2) עותק "תיק מפעל" שהוכן בהתאם לתקנה 4 לתקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים), התשנ"ג-1993 (להלן – "תיק מפעל").

5.26.2. בעל עסק ששטחו הכולל הוא עד 2,000 מ"ר ונידרש להכין על-פי דין "תיק מפעל", יגיש לנותן האישור עותק של "תיק המפעל".

5.26.3. בעל העסק ישמור על תיק הגנה מאש או תיק המפעל לפי העניין, מעודכן בכל עת.

5.26.4. בעל העסק יגיש לנותן האישור תיק הגנה מאש או תיק מפעל לפי העניין, מעודכן לפחות אחת לשנה קלנדרית.

5.26.5. בעל העסק יעדכן את תיק הגנה מאש או תיק המפעל לפי העניין, בשינויים בעסק שיש בהם כדי להוסיף או לגרוע מוקדי סיכון, או שינוי בפרטי בעלי התפקידים או דרכי ההתקשרות לצורך דיווח או תקשורת בעת אירוע, וזאת בתוך 14 יום ממועד השינוי.

5.27. הדרכה ותרגול

5.27.1. בעסק ששטחו עולה על 10,000 מ"ר, נותן האישור יהיה רשאי להורות לבעל העסק לקיים לעובדיו הדרכה ותרגול בתחום בטיחות האש.

5.27.2. נותן האישור יורה על תדירות והיקף פעולות ההדרכה והתרגול, נושאי ההדרכה, תרגול הכשירות וההכשרה וההסמכה של המדריכים.

5.28. צוות כיבוי והצלה מפעלי

5.28.1. בעסק ששטחו עולה על 10,000 מ"ר, נותן האישור יהיה רשאי להורות לבעל העסק לקיים בעסקו צוות כיבוי והצלה בעל הכשרה לפעול באירוע כבאות והצלה עד להגעת כוחות רשות הכבאות וההצלה למקום האירוע, ולסייע לרשות בפעולותיה עם הגיעה למקום האירוע, זאת בהתאם למסקנות סקר סיכונים שנדרש ואושר על ידי נותן אישור.

5.28.2. נותן האישור יורה על הרכב הצוות, ציודו, הכשרתו, אימוניו, דרכי פעולתו, וכל הוראה אחרת הדרושה למילוי תפקידו.

5.29. מיתקן פוטו-וולטאי

5.29.1. נותן האישור יהיה רשאי לקבוע לבעל העסק הוראות בעניינים הנוגעים למערכת לייצור חשמל הממירה ישירות אנרגיה סולרית לאנרגיה חשמלית (מיתקן פוטו-וולטאי) המותקנת בשטח העסק, לרבות מיקום ואופן ההתקנה, סימון ושילוט, סידורי בטיחות אש והצלה שיש להתקין במיתקן ובסביבתו והמצאת מסמכים ואישורים על עמידת המיתקן בדרישות כל דין.

5.30. אחסנה חיצונית

5.30.1. נותן האישור יהיה רשאי לקבוע לבעל העסק הוראות בעניינים הנוגעים לאחסנה חיצונית, לרבות: גובה האחסנה, היקף האחסנה, שטח האחסנה, רוחב האחסנה, סוג החומרים המאוחסנים, דרכי גישה לשטח האחסנה, סימון ושילוט, סידורי בטיחות אש והצלה שיש להתקין במקום וכיוצא באלה, זאת בהתאם למסקנות סקר סיכונים שנדרש ואושר על ידי נותן האישור.

5.31. אישורים

5.31.1. בכל מקום בו צוין במסמך תנאים זה כי יש להעביר מסמכים, אישורים, דיווחים וכיו"ב לנותן האישור, יועבר המידע הנדרש לראש מדור בטיחות אש בתחנה האזורית שבשטח אחריותה ממוקם העסק, לפי רשימת הכתובת והטלפונים המופיעה באתר האינטרנט של הרשות הארצית לכבאות והצלה או לגורם אחר שפרטיו ימסרו לבעל העסק.

5.31.2. על פי דרישת נותן האישור כאשר לא נעשה בעסק שינוי מהותי, ימציא בעל העסק מסמכים הכוללים אישורים ותעודות בדיקת תחזוקה על תקינות ציוד הכיבוי, ובכלל זה:

- (1) אישור כעמדות כיבוי אש תקינות ושמישות. גלגלון שהותקן לאחר 01.06.2013 נבדק בהתאם לתקן ישראלי ת"י 2206 חלק 2 "גלגלון כיבוי אש: דרישות תכן, התקנה ותחזוקה".
- (2) אישור גורם מוסמך כי מטפי הכיבוי הקיימים בעסק נבדקו בהתאם לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1 מטפים מיטלטלים - תחזוקה, ונמצאו תקינים.
- (3) אישור כי מערכת החשמל המותקנת במקום, נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה לחוק החשמל התשי"ד-1954 (להלן - חוק החשמל) ותקנותיו, כולל תאורות החירום המותקנות במקום. על האישור לכלול התייחסות למיקום ותקינות מפסק חשמל ראשי לשעת חירום וטבלה המפרטת את מיקום לוחות החשמל, מספרם ואת גודל האמפר של כל לוח. האישור יינתן על-ידי בעל רישיון לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
- (4) אישור על בדיקת התאמתה ותקינותה של מערכת הגז לדרישות תקן ישראלי ת"י 158 מיתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ). האישור יינתן על ידי בעל רישיון לעבודת גפ"מ לפי תקנות הגז (בטיחות ברישוי) (רישוי עסקים עבודות בגפ"מ), התשס"ו-2006, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
- (5) אישור גורם מוסמך המעיד על תקינות המערכת האוטומטית לגילוי אש. האישור יוגש על טופס לפי נספח ג' לתקן ישראלי ת"י 1220 חלק 11 מערכות גילוי אש: תחזוקה ויכלול גם התייחסות לתקינות מערכת הגילוי, הכיבוי והניתוק האוטומטי בארונות החשמל, אם מערכות אלה מותקנות בעסק.
- (6) אישור גורם מוסמך המעיד שמערכת הכיבוי המותקנת בארון החשמל נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה מלאה לתקן ישראלי ת"י 5210 מערכות לכיבוי-אש בארוסול או תקן ישראלי ת"י 1597 מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי, בהתאם לסוג המערכת המותקנת.
- (7) אישור כי מערכת למסירת הודעות (כריזת חירום) המותקנת במקום נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה לתקן ישראלי ת"י 1220 חלק 3 או תקן NFPA-72 או מפרט משטרת ישראל 160.1, 160, זאת בהתאם לשיטת ההתקנה של המערכת. על נותן האישור לציין את סוג התקן או מפרט שעל פיו נעשתה הבדיקה. האישור יינתן ע"י בעל רישיון לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
- (8) אישור גורם מוסמך, כי המערכת האוטומטית לכיבוי אש (ספרינקלרים) נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה מלאה לתקן ישראלי ת"י 1928 מערכות לכיבוי אש במים: בקרה, בדיקה ותחזוקה. על האישור לכלול את מפרט הבדיקה.
- (9) אישור כי גנרטור החירום נבדק ונמצא תקין. האישור יינתן על-ידי בעל רישיון לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
- (10) אישור גורם מוסמך, כי מערכות בטיחות האש וההצלה תואמות את דרישות הוראה מספר 536 משטר הפעלות מערכות בטיחות אש-אינטגרציה. אם קיימת מערכת שחרור עשן מאולצת יצורף לאישור גם טבלת משטר בדיקה ופירוט סוג המערכת.

(11) אישור גורם מוסמך או מהנדס, כי מערכת שחרור העשן נבדקה ונמצאה תקינה. באישור יפורט סוג המערכת שנבדקה.

(12) אישור גורם מוסמך, כי מערכת מיזוג האוויר המותקנת בעסק נבדקה ונמצאה תקינה בהתאם לדרישות תקן ישראלי ת"י 1001 בטיחות אש בבניינים.

(13) אישור על ניקוי ארובות ומנדפים בהתאם לדרישות תקן ישראלי ת"י 1001 חלק 6 בטיחות אש בבניינים: אוורור והגנה מפני אש במערכות בישול מסחריות (אם קיימים ארובות ומנדפים).

(14) אישור גורם מוסמך, כי מערכת הכיבוי במערכת בישול מסחרית ("מנדפים") (אם קיימים מנדפים) נבדקה ונמצאה תקינה בהתאם לדרישות תקן ישראלי ת"י 5356 חלק 2 מערכות כיבוי אש: כיבוי אש בכימיקלים רטובים, לרבות ניתוק ממקור אנרגיה.

5.31.3. כאשר עסק נדרש להתקנת מערכות חדשות בלבד, ימציא בעל העסק מסמכים ותעודות בדיקת מעבדה על תקינות ציוד הכיבוי, ובכלל זה:

הערה - כאשר נעשה שינוי מהותי באחד מהמערכות וקיימת בו הפרה של דרישות התקן כפי שהותקן עסק יחויב באישור מעבדה:

(1) אישור מעבדה מוכרת או מהנדס חשמל מטעם הקבלן או יועץ חשמל שהתמנה כעורך משנה לבקשה להיתר בניה לגלאי עצמאי (לרבות חיבורם לרשת החשמל הדירתית) אשר מעיד על התאמה לתקן ישראלי ת"י 1220 חלק 5 מערכות גילוי אש: גלאי עשן עצמאיים. לאישור מהנדס החשמל יצורף העתק "נוהל לבדיקת התקנה של גלאי עצמאי בדירת מגורים" מתאריך 16.7.15 שפורסם על ידי נציבות כבאות והצלה - אגף בטיחות אש וחקירות, כשהוא חתום על ידי המהנדס.

(2) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת גילוי אש ועשן תוכננה ובוצע בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1220 חלק 3 מערכות גילוי אש: הוראות התקנה ודרישות כלליות.

(3) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת כיבוי אש במים תוכננה ובוצע בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1596 מערכות מתזים: התקנה.

(4) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת כיבוי אש בגז תוכננה ובוצע בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1597 מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי.

(5) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת כיבוי בארוסול תוכננה ובוצע בהתאמה לתקן ישראלי ת"י 5210 מערכות לכיבוי אש בארוסול.

(6) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת כיבוי אש בכימיקלים רטובים תוכננה ובוצע בהתאמה לתקן ישראלי ת"י 5356 חלק 2 מערכות כיבוי אש: כיבוי אש בכימיקלים רטובים.

(7) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת מיזוג אויר (מובילי אוויר) תוכננה ובוצע עפ"י תקן ישראלי ת"י 1001 חלק 1.1 בטיחות אש בבניינים: מערכות מיזוג אוויר ואוורור יחול במקרים הבאים:

(א) המבנה בעל יותר מקומה אחת ובו פירי אוורור חוצים בין הקומות.

(ב) קיימים מדפים ודמפרים אשר נועדו לבצע הפרדת אש בין עסקים סמוכים ושימושים שונים.

(8) אישור מעבדה מוכרת כי מנדפים בישול/טיגון תוכננו ובוצעו בהתאמה לתקן ישראלי ת"י 1001 חלק 6 אש בבניינים : אוורור והגנה מפני אש במערכות בישול מסחריות.

(9) אישור המעיד על בדיקת אינטגרציה בין מערכות בטיחות אש כנדרש בהוראת נציב 536 וכי הבדיקה נמצאת תקינה. אישור יינתן על ידי מעבדה מוכרת ובעלת תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 3 למערכת מערכות גילוי אש : הוראות התקנה ודרישות כלליות. לאישור תצורף טבלת משטר הפעלות.

(10) אישור מעבדה מוסמכת המעיד על תקינות מערכת הגז בהתאם לתקן ישראלי ת"י 158 מיתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ).

(11) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת למסירת הודעות (כריזת חירום) תוכננה ובוצע בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1220 חלק 3 מערכות גילוי אש : הוראות התקנה ודרישות כלליות.

(12) אישור מעבדה מוכרת כי התאמת חומרי בניה וגימור בוצעו עפ"י תקן ישראלי ת"י 921 תגובות בשרפה של חומרי בנייה - חלק רלוונטי.

(13) אישור מעבדה מוכרת כי מערכת שליטה בעשן תוכננה ובוצע עפ"י תקן ישראלי ת"י 1001 חלק 2.2 בטיחות אש בבניינים : מערכת בקרת עשן בבניינים למעט בנייני מגורים שגובהם עד 13 מטר – קניונים, אטריומים וחללים גדולים דומים (אם נדרש).

(14) תעודת בדיקה ממעבדה מוכרת למפוחי שליטה בעשן עפ"י תקן ישראלי ת"י 1001 חלק 7 בטיחות אש בבניינים : מערכות שליטה לחום ולעשן – מפוחים מונעים ע"י חשמל להוצאת עשן וחום. לתעודת הבדיקה תצורף הצהרת מהנדס מתכנן המערכת כי המפוחים המתוארים בתעודת הבדיקה [מספר התעודה] הם המפוחים שהותקנו במבנה בגוש [מספר], חלקה [מספר], מגרש [מספר] (אם נדרש).

5.32. שונות

5.32.1. אין

5.33. נספחים

5.33.1. את פרסומי הרשות הארצית לכבאות והצלה כולל תיקיית טפסים אחידים לאישורים ניתן למצוא ולהוריד באתר הרשות הארצית לכבאות והצלה.